I shall take up the other motions later. I shall now call upon any one of the hon. Members who have given notice of the no-confidence motion, to ask for leave of the House to move the motion.

SRI S. SIVAPPA (Sravanabelagola).—I seek the leave of this House to move the motion of no-confidence against the Council of Ministers.

MR. SPEAKER.—The question is : I request hon. Members who are in favour of leave being granted to the motion to rise in their seats.

AN HON. MEMBER.—Two members on the Congress side are standing.

(Counting was taken)

MR. SPEAKER.—I am not concerned with it. Since more than 30 members have stood up, leave is granted to the hon. Member Sri Sivappa to move his motion.

I allot Tuesday for the consideration of this motion. So it will be taken up on Tuesday.

Notice of adjournment Motion *re* : Hunger Strike in Gadag Town.

SRI K. H. PATIL.—I have given notice under Rule 50. Yesterday it was not received in the hands of the Secretary, well in time. Today I would like to impress upon the Chair and request that consent may be given to me to move the adjournment motion because it is very serious matter wherein the Municipal Administrator.....

1.30 P.M.

MR. SPEAKER.—The hon. Member Sri K. H. Patil has given notice of an adjournment motion. I have not made up my mind whether to give consent or not to give consent. Before considering the question of consent, I would request Sri Patil to explain why permission should be given to him to make the motion. While doing so, he should not go into the merits of the motion. I want him to enlighten me only on the following three aspects and nothing more :

Firstly, whether the question of hunger-strike can be an occasion for moving an adjournment motion. Secondly, from the wording of his notice, it appears that there are certain justiciable rights ; certain parties are claiming rights in a particular place and others are asserting their right of public way. Sri Patil should tell the House whether the House could be a forum for considering this matter when it falls within the jurisdiction of the civil courts and when it relates to civil rights. Thirdly, when the House is debating the Governor's Address, whether it is not open to the Member to raise this point also during the course of his speech.

Hon. Member may give answers to these three points briefly.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihara).—Let us know what this Motion is. It is not a matter between the hon. Member and the Chair. First let us know what the motion is. Otherwise, it can be disposed of in the Speaker's Chamber. Now that the matter is before the House, let us know what the motion is.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member Sri Siddaveerappa is calling upon me to read the notice of motion. According to the Rules of Procedure, the notice need not be read until and unless the motion is admitted. Yesterday I disposed of in my Chambers a notice of motion given by Sri Channabasappa and Sri Nagappa and communicated my decision to them. But what happened subsequently was, that the same matter again cropped up in the House and we lost practically one hour on it. Since it is the intention of the Members to be heard before consent is given or withheld, I am giving an opportunity to Sri K. H. Patil to answer the points raised by me.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—In that case, we are only spectators to a thing which we do not know.

Mr. SPEAKER.—I shall read the motion provided this is not quoted as a precedent and provided that this does not mean that I have given consent to the motion. Sri Patil may please read his motion.

Sri K. H. PATIL.—I have not got a copy of it with me.

Mr. SPEAKER.—Then I shall read it myself. It runs as follows:

"This Assembly do stand adjourned to consider the grave situation which has arisen at Gadag on account of the hunger strike in protest against the illegal, un-authorised and intentional acts of the Municipal Officer in permitting Sri Manvi, A. S., to construct a wall causing obstruction to the public road used for more than 60 years and thus created a situation whereby the owners in the area are suffering for want of road to their residential places."

As I said earlier, three points arise. (1) Whether hunger-strike can be an occasion for an adjournment motion; (2) Whether civil rights between parties can be a matter for adjournment motion; and (3) whether there is not enough opportunity for the hon'ble Member to deal with the matter during the course of the debate on the Governor's Address.

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Periyapatna).—I have a Point of Order. Yesterday I drew the attention of the hon'ble Chair to a fact and said that there is precedent accepted not only in this House but all over India and elsewhere also that whenever important matters are brought to the notice of the Chair on an adjournment motion, before the Chair takes a decision, there will be a discussion on at least three points, namely, whether it is a matter of urgent public importance as to adjourn the house, whether it is important and what are the points for the

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

admissibility of the motion. The Members should be heard beforehand on these points. Then it is also in practice that the Chief Minister or other Minister on behalf of the Government, will also express the views on the admissibility. You were pleased to give a ruling yesterday, disallowing the adjournment motions of both myself and Sri Nagappa in spite of the fact that we appealed to you that we may be heard on the admissibility only and not on its merits. And to-day you are permitting a Member to apprise you on the admissibility of the motion. If the matter was between you and the Member, it could be disposed of in your Chambers. When it is being talked over in the Assembly, the Members are seized of it. Therefore, this is not a matter between the Member and the Chair. When the matter has come up before the House and when we are seized of it, we have a right to speak over it. Now that you have allowed a Member to express himself on the admissibility of his motion, I have a right to express myself on the desirability or admissibility of my adjournment motion, which was ruled out yesterday. Therefore before giving a ruling on my motion, I and the Members should have been heard on the admissibility. Hence I may be given an opportunity to speak on my motion.

MR. SPEAKER.—The hon'ble Member Sri H. M. Channabasappa has raised a very interesting point of order. He has brought several points in his point of order. It must be first pointed out that the right to move an adjournment motion is subject to certain restrictions and consent could be given for making a motion only when it satisfies all the conditions imposed by the Rules. Hon'ble Sri Channabasappa has insisted upon the revival of his notice of motion disposed of yesterday in spite of the fact that I considered the whole matter very carefully and dealt with the notices of Sri Channabasappa and Sri Nagappa within the ambit of the rules governing the accord of my consent. Very precious time of the House was spent on the matter yesterday. Under Rule 50 of the Rules of Procedure, there could be a discussion on an Adjournment Motion only when consent is given and the matter has been held to be in order by the Speaker and the House has given leave. Otherwise, an opportunity is given to the members to explain the admissibility for the sake of convenience and not as a matter of right. In that spirit, I just gave an opportunity to Sri Patil to clarify certain points. On this ground, hon'ble Member Sri Channabasappa says that he should also be heard on a matter which was disposed of yesterday itself.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—I want to make a personal explanation.

MR. SPEAKER.—I am on my legs and in the midst of my ruling A member of Sri Channabasappa's stature and experience should have more patience and should not function in this way and interrupt the Chair.

I was just stating that the hon'ble Member Sri Channabasappa was making out in his point of order, that since an opportunity was being given to Sri K. H. Patil, a similar opportunity should have been given to him and urging that he should be again permitted to agitate the matter which concluded yesterday. That cannot be done since the matter was already disposed of yesterday. The point he has raised is whether a full-dress hearing was given yesterday to his notice of adjournment motion. But unless the Chair gives consent under rule 50, the motion cannot come before the House. Of course, I wanted the hon'ble Member to come to my Chamber and discuss the matter; unfortunately, he could not be contacted. I am functioning in a most democratic manner. I had given opportunity to place his case before me.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The hon'ble Speaker mis-interpreted me.

Mr. SPEAKER.—Wrongly interpreted; mis-interpreted is not a goodword.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Very well Sir; I accept it. The Chair was pleased to say that I wanted an opportunity to express myself on the admissibility or otherwise of my adjournment motion which was ruled out yesterday. That was not correct. It was a point of order that I raised that it is not in order to call upon the member to express an opinion on the admissibility or otherwise now, when a similar point was ruled out yesterday without giving such opportunity.

Mr. SPEAKER.— Probably the confusion was due to the way in which the matter was put by Sri Channabasappa. The point of order is—when opportunity was not given to him, why it should be given in the case of Sri K. H. Patil. It is a question of discretion. In fact, I could have disposed of this matter in my Chambers. Since it was not desposed of, it does not prevent the Chair to give an opportunity to the member to know why consent should not be withheld by the Chair.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—I rise to a point of order under rule 54. Yesterday ruling was given disallowing the adjournment motions of Sri Channabasappa and Sri M. Nagappa. But the way in which it is being allowed today to be explained by Sri Patil shows that the motion has been admitted and it has been taken up. My submission is that he should not be allowed to do so.

Sri D. DEVARAJ URS (Hunsur).—Sir, I want to substantiate what the member just now said. Sir, I remember, on the last occasion when this Assembly had met, a similar question concering these rules came up for discussion and then you were pleased to withhold consent and there was lot of discussion as to the manner in which consent was withheld and whether the mover should be given an opportunity to put forth his case. Yesterday, when a similar motion was brought even before it was explained, it was disallowed. Adopting two different procedures on two occasions would not be correct. I respectfully submit, that the House will be benefited if the Speaker would give a final interpretation about

(SRI D. DEVARAJ URS)

these rules whether, whenever an adjournment motion is moved, the Speaker will always give an opportunity to the mover to explain why the adjournment motion should be allowed.

Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—Sir, the same opportunity was denied to Sri Channabasappa yesterday. If Sri Patil is allowed to explain his motion now, the same opportunity must be given to Sri Channabasappa also now. Otherwise, it would be a very bad precedent.

Mr. SPEAKER.—Sri D. B. Kalmankar has raised a point of order stating that the procedure set out in rule 54 should be followed. His contention is, the moment a matter is permitted to be raised here, the provisions of rule 54 should come into operation. I think he is far from correct. In the beginning itself I have made it clear that I have not made up my mind to give or not to give my consent. I am still thinking. Before coming to a decision I wanted to give an opportunity to Sri K. H. Patil to give some clarifications on certain points. That I have done now. Therefore the point that the matter is before the House, is not sustainable.

The hon'ble member Sri D. Devaraj Urs has raised a very important point about the procedure to be adopted. He stated that yesterday one procedure was adopted and today another procedure is being adopted, and therefore in order to clear the point, it would be better to have some uniformity. I might take the House into confidence and say why some changes occurred. Yesterday, even though I decided the matter in my chamber after full consideration, members thought that they should be heard in one way or the other and as hon'ble members know a valuable time of one hour was lost. If a matter is decided in the chamber, hon'ble members take their own time and want some explanation and all that. So, I thought of giving some opportunity to the member and decide the point. But, there is much force in what Sri D. Devaraj Urs has said. Hereafter I shall take decision in my chamber and before taking decision I shall request the member who has given notice, to meet me in my chamber and not to open the issue in the House. Today since I have already called upon Sri Patil to have his say, I do not want to deny that opportunity. But this should not be taken as a precedent. I think the matter is properly explained and I shall follow the procedure indicated by me today.

† **Sri K. H. PATIL.**—Sir, I do not take much time of the House because I have already been accused of spending a few minutes over the point of order.

The point for consideration is, there was a road.....

Mr. SPEAKER.—The point is whether hunger strike is proper subject for raising an adjournment motion.

Sri K. H. PATIL.—The hunger strike is the cause for this. There is one Manvi Brothers who was permitted to construct a wall obstructing the road in Gadag. Mr. Joshi cancelled the licence saying that the road is there and it should not be obstructed. Afterwards another person has been appointed as Commissioner. The Commissioner has no authority to revoke the said order. But he permitted Manvi Brothers to construct the wall and it has caused great hardship and inconvenience to the hut owners there. The hut owners went to the court and the court said that it is the municipality and Manvi Brothers who have done it and therefore, they were not in a position to give relief in a court of law. So, the only remedy is to approach the Government. Even the Minister for Public Works when he visited the place saw the wall and he was convinced and he assured the people that the matter will be set right in two or three days. Thereafter the people also submitted a copy of the petition to the Minister for Municipal Administration. No other remedy is left to them. They could take recourse either to break the wall into pieces or to register their legitimate protest by undertaking hunger strike. So, hunger strike was the only remedy left to them. Now, hunger strike is not the only situation that we have to consider. There is a precarious condition prevailing in Gadag. If peaceful atmosphere is not restored there, it may lead to non-violent action. There is no justice available to the poor hut owners of Gadag.

Secondly, the Minister has assured that justice will be done and he would look into the documents. I am raising this not to make any statement just for the sake of publicity in the press. I am really interested in seeing that justice is done, that too when a democratic institution is taken away by the Government and an administrator is appointed.

Mr. SPEAKER.—The hon'ble member may please point out the position of law—whether this House is competent to go into the dispute of civil rights ?

Sri K. H. PATIL.—This House can impress upon the Government and give direction to the Government by way of a resolution. My submission is, the hon'ble Minister should assure the House or the House should discuss and ultimately pass a resolution because it is not merely construction of a wall.

Mr. SPEAKER.—I shall ask the Minister to make a statement.

Sri K. H. PATIL.—There is corruption, nepotism and life is in danger for the hut dwellers because the road is completely blocked. I do not think there is any other matter more urgent than this.

Lastly I wish to make myself clear to the House that it is my fault that I was not there in the room when I was asked to approach the Speaker in the Chamber.

Sri B. M. PATIL (Minister of State for Municipal Administration).—I beg to submit that the dispute pertains to right of passage betwee

(SRI B. M. PATIL)

private parties, the private parties being Manvi Brothers, Sri K. H. Patil and the persons who have now gone on hunger strike and also one Mr. Reddy.

2-00 P.M.

Sir, it is reported that this is a dispute between private parties. Some years back, on a private land, some houses were constructed by those who have now gone on hunger strike. There was a passage by the side of Sri Manvi's residence. But the Cotton Processing Co-operative Society blocked this passage some years back. So a dispute arose in the month of July 1968. Mr. Wali, the In-charge Administrator passed an order permitting Sri Manvi to construct a compound wall on the lands. Later Mr. Joshi, Administrator, issued a stay order. It was pending at this stage for some time. Later on, after verifying the fact, the In-charge Administrator (the Municipal Commissioner) vacated the stay order. By then, the Manvis had completed the construction of the compound wall. The passage was 14 feet wide and was being used by the hunger strikers till November. Now, one Mr. Bhooma Reddi has filed a suit in the Munsiff Magistrate's Court, Gadag and obtained a stay order from the court. The passage belongs to Mr. Reddi. Therefore, the hunger strikers requested the Municipality to make that 14 feet wide passage open to their movement. At present the matter is *sub-judice*. As per Rule 52 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly, the right to move an adjournment motion is subject to the following restrictions among others, namely:—

1. It should be a definite matter of urgent public importance ;
2. It should be a specific matter of recent occurrence ;
3. The motion shall not deal with any matter which is under adjudication by a court of law having jurisdiction in any part of India.

From the above it will be seen that none of the factors necessary for moving this adjournment motion exists.

SRI K. H. PATIL.—Since the Hon'ble Minister has brought in my name, it may give an impression to the House that because Sri K. H. Patil is interested he might have brought this adjournment motion. I therefore challenge him to prove whether K. H. Patil has directly or indirectly anything to do with this road at all ? The Hon'ble Minister might have learnt from the Public Works Minister who has personally visited the spot. I have no property at all within 5 miles from this place. What the Hon'ble Minister has stated is contrary to the facts and is far from truth. Not only that, but the Hon'ble Minister went to the length of saying that the matter is *sub judice*. The matter in dispute is quite different from the matter I have raised and perhaps the Hon'ble Minister has not understood it. Here, the

Municipal officers wanted to persuade Sri Bhooma Reddy to give that right of passage. In fact, he promised to give that for 15 to 20 days. Later on, these people wanted to use it permanently. That is why he went to the Municipality and got a stay order. I would request the Hon'ble Minister Sri B. M. Patil who has just entered the Ministry to understand the problem properly. If my hon'ble Friend has got the guts, I challenge him to prove that I am personally interested. If he cannot prove, let him withdraw the words that he has used which give an impression as if K. H. Patil has got a dispute. I have no dispute. My dispute is with the Council of Ministers for running the administration in a false and illegal manner and in a manner which does not befit democracy.

Sri K. H. SRINIVAS (Sagar).—I rise to a point of order, Sir. The hon'ble Member Sri K. H. Patil has used the expression 'guts' with reference to the Hon'ble Minister. I do not think it befits the decorum of the House. I think such an expression should not be allowed.

Mr. SPEAKER.—'Guts' means courage and I do not think there is anything wrong about it. The hon'ble Member has, however, used the word 'false which is objectionable, because it attributes motive.

Sri K. H. PATIL.—The report which he read is absolutely far from truth.

Mr. SPEAKER.—I have very carefully heard the hon'ble Member Sri K. H. Patil on his adjournment motion and I also heard the Hon'ble Minister Sri B. M. Patil as regards the points involved. The point is whether a hunger strike can be a fit matter to form the basis of an adjournment motion. According to Sri K. H. Patil hunger strike is resorted to in support of civil rights. The other point is whether any dispute regarding rights between private individuals can also be a basis for an adjournment motion. On both these points I am sorry I cannot agree with the opinion expressed by the hon'ble Member Sri K. H. Patil. In this connection, my predecessor, the late Sri Baliga, has given a ruling on 24th March 1964 on this point. It is as follows :—

> "Hunger strike is not a ground for giving notice of any adjournment motion or any other motion. Simply because a person is on hunger strike it does not mean that it becomes important so far as the business of the House is concerned.'

The hon'ble Member will realise that if the hunger strike is made a basis for an adjournment motion, it would not be possible for the Hon'ble House to transact any business at all. Hunger strikes have become so frequent nowadays that probably this House won't have any time to discuss normal business at all.

As regards the civil rights involved in this matter, the jurisdiction to decide civil rights is that of the courts of law and this Hon'ble House has no means to go into legal rights, record evidence and decide such matters. The matter falls within the jurisdiction of civil courts

(MR. SPEAKER)

and the judiciary and not of the legislature. We may carry on any amount of discussion here but Sri K. H. Patil will realise that still we are not going to decide whether a person who is putting a wall across a road is entitled to do it or not. That cannot be decided in this House.

Thus I hold that this is not a subject which can constitute the basis for an adjournment motion. I therefore withhold my consent under Rule 50 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Assembly. If the hon'ble member Sri K. H. Patil has got anything to say, he can raise the matter in the course of the debate on the Governor's Address.

Notice of privilege Motion *re*: News item in a Newspaper.

Sri M. NAGAPPA.—I have sent notice of a privilege motion regarding a news item published in the Deccan Herald dated 16th January 1959 in colum 1 of page 7.

Mr. SPEAKER.—I have gone through the notice. The point raised by the hon'ble member is correct. The concerned reporter has tendered apology to me. In view of that, the matter may be dropped.

Sri M. NAGAPPA.—Yes.

Seating Arangement for members in the House.

Sri D. B. KALMANKAR.—Under Rule 312 I have given notice of a motion to be raised here.

Sri M. NAGAPPA.—I have also given notice of a motion under rule 312 regarding some of the members crossing the floor and sitting on that side and how those seats have been allotted to them. That is a matter for consideration by the House.

Mr. SPEAKER.—I shall look into that matter. I shall invite the hon'ble member to my chamber and discuss it with him also.

Sri M. NAGAPPA.—I wanted to raise it on the floor of the House because it would not come as a point of order.

Mr. SPEAKER.—I shall go through the records and hear the member tomorrow.

MOTION OF THANKS TO THE GOVERNORS' ADDRESS.

(Debate continued)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಮಂಡಿಸಿರುವ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿ ಕೆಲವಾರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ

ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವಾದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ವರದಿ ಇದ್ದಂತೆ ಇದೆ. ಇವರು ಕೇವಲ ಫಿಗರ್ ಹೆಡ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದಿದಮೇಲೆ ತಕ್ಷಣ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವರದಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವಾರು ಗಹನವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದ್ದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ.

ಅವರ ಭಾಷಣ ನೋಡಿದಮೇಲೆ ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು. ಇವ್ವೊತ್ತು ನದಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದರ ವಿಚಾರ ಭಾರಿ ಪ್ರಕೋಪಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದೆ. ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಕಾವೇರಿ ಜಲಾಶಯದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಭವಾನಿ, ಅಮರಾವತಿ, ಪುಲ್ಲಂಬಾಡಿ, ಶಾಲಿಯೋತೋಪು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ, ಇನ್ ಗ್ರಾಸ್ ಮಯಲೇಷನ್ ಆಫ್ 1924 ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಕಾರ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿ, ಜೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಅಪ್ರೂವಲ್ ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆರ್ಡರು ಕಾಪಿಯನ್ನು ಫಾರ್ವರ್ಡ್ ಆಗಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇಂದು ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರದವರು ಹೊಗೆನಕಲ್ ಇರಿಗೇಷನ್-ಕಮ್-ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಅತುರಾತುರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ತರಾತುರಿಯಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಕಪಿಲಾ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ತಾಂತ್ರಿಕ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಮಲತಾಯಿಯ ಧೋರಣೆ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಬರುತ್ತಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಮದ್ರಾಸಿನೊಡನೆ ಸೇರಿ ವೈರಿಗಳಂತೆ ನಂಜು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನೂ ಮದ್ರಾಸಿನವರೊಡನೆ ಪಾರ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ಕಾಲವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಆಲೋಚಿಸಲಿ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆಲ್ಟಿಮೇಟಂ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದು ಏನೆಂದರೆ 1924 ರಲ್ಲಿ ಆದ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟು ಪ್ರಕಾರ ಆಗಿರುವ ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಇನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದವರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೇನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಈ 1924 ರ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟು ಅದರ ನೈಜವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಲ್ಲ. ಈ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟು ಸತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಅವರನ್ನು ಜೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ಕೇಳುವುದೂ ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಅವರಿಂದ ಪರ್ಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಪಕ್ವತೆ. ಇವ್ವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯವಾದ ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಲ್ಲ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದವು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದವರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇಂದು ಇರುವ ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರೇ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುಯುಸುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮ್ಮ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ನೀರನ್ನು ಅರ್‌ಬಿಟ್ರೇಷನ್‌ಗೇನೋ ಒಪ್ಪಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಜಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಕ್ಕೆಂದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೇಸನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಲ್ಡ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಡ್ವೊಕೇಟು ಜನರಲ್‌ರವರು ನೀರಾವರಿ ಕಾನೂನು ವಿಷಯುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ಎಂಜನೀಯರುಗಳು ಮೀಡಿಯೋಕರ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ಕುಳಿತರೆ ಕೇನ್ ಹಾಳಾಗುವುದು ಖಚಿತ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರನ್ನು ನಂಬಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತರೆ ಕೃಷ್ಣಾ ಆಗಲಿ, ಕಾವೇರಿ ಜೇನನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಭಾಗದ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ to guide, lead and advise the Government ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು 6-7 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ನಾವು ಒಂದು State Board of Irrigation and Power Development ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಾಟರ್ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಮೇಜರ್ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ನನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ತಲೆ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸ. ಅವರು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಬಿಗಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅನೇಕ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಬೇರೆ ಕಾತುರವಾದಂಥ ಕೆಲಸಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಜಂಜಾಟ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನದಿ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಸ್ಟಾನ್ಸರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಟೇಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಅಂಡ್ ಪವರ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಆಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬ್ರೀಫ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸ. ಸ್ಟೇಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಅಂಡ್ ಪವರ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಎನ್ನುವ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಬ್ರೀಫ್ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಂಡಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರರ್ ಅಂತಹವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೇಸನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ನೀರು, ಕಾವೇರಿ ನದಿನೀರು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೇನು ಹಾಳಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಖಂಡಿತ.

ಇನ್ನು ಹೊಗೆನಕಲ್ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕೇಸನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಭದ್ಧಪಡಿಸದೇ ಹೋದರೆ ತಡೂ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನಿಂದ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಕಾದು ಕುಳಿತರೆ ಅದು ಬರುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ, ಅದು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವೇ ಈ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಕಾಯುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಅಸೆಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಲಯಬಿಲಿಟೀಸ್ Statement ವಿಚಾರ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ Child's Play ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇದೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಇವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅವರ ಭಾಷಣ ಅಚ್ಚು ಆಗಿ ಒಂದು ಹೆಸರು ಬಂದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಸೆಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಲಯಬಿಲಿಟೀಸ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಕೀಯ ಮುಖಂಡರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. What is the legal sanction he has behind in addressing these letters to members? ಲಂಚ ನಿರ್ಮೂಲ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಕಳ್ಳನೇ ಆಗಿರ ತಕ್ಕಂಥವನು ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳ ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈವೊತ್ತು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪೇರೆ 24 ಭಾರ್ಜುಗಳನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೇ ಅದಂಥ ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳೇ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ಅದು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಆಯಿತೋ, ಏನು ಆಯಿತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪೇರೆಯೇ ದೂರು ಇರುವಾಗ, ಅವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವರನ್ನು ಕೇಳುವುದೆಂದರೆ ಇದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡುತನದ ವಿಷಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.– Members may please avoid defamatory statements. Nothing is lost by expressing their views in a dignified manner.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ಅಂದು ಮಾಡಿದಂತಹ 24 ಅಪಾದನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ತಾರಾಪುರೆ ಕಂಪನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಒಂದು ಅಪಾದನೆಯಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಆ ತಾರಾಪುರೆ ಮಾಡಿರಬಹುದಾದ ಒಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆಗಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಕ್ಕೆ ಈಗ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಹಾರ ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಆರಿಬಿಟ್ರೇಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ 57 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ 30 ಲಕ್ಷ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರು. ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ರಾಜಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅವ್ಯವಹಾರದ ಮೇಲೆ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿರಬೇಕಾದರೆ, ಹಾಗೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆಯಿರಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವುದಾಗಲಿ ಕೇಳುವುದಾಗಲಿ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?

ಇನ್ನು ಮಂಗಳೂರು ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ನೀರು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ವ್ಯವಹಾರ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ನೀರು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವ ಟೆಂಡರ್ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಕೋಡ್ ರೂಲ್ಸ್ ಏರಿ ಟೆಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆತುರ ಇತ್ತು? ಕೂನು ಹುಟ್ಟುವ ಮುನ್ನವೇ ಕುರಾಪಿ ಹೊಲಿಸಿದರು ಎನ್ನುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಕೋಡ್ ರೂಲ್ಸಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಆಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. This is gross violation to the code of P.W.D. Rules. ಇದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು 1968ರಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಓದಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದುದು: ಅದು ಹೀಗಿದೆ.—

> "1968 ಡಿಸೆಂಬರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ವಾಟರು ಸಪ್ಲೈ ಕೊಡಬೇಕು ಇದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು.....ಡಿಸೆಂಬರು 1968ರ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯ ಒಳಗಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆವು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರೊಳಗಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸವಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಮಂಗಳೂರು ಫರ್ಟಿಲೈಸರು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು....."

ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಆಗಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೋ. ಅದೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ವಾಟರು ಸಪ್ಲೈಗಾಗಿ ಸುಮಾರು 182 ಲಕ್ಷ ಎಂದು ಒಂದು ಅಂದಾಜಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದೇನೋ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮದುವೆಗೆ ಗಂಡೇ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಮದುವೆ ಹೇಗೆತಾನೇ ಆಗುತ್ತೆ? ನಾನು ಕೇಳಿದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದವರು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ "ಎಸ್" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದಿರಿ. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಎಂಬ ವಿಷಯ ತೀರ್ಮಾನವಾಗದಿರುವಾಗ ಅತುರವಾಗಿ ಟೆಂಡರ್ ಏಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ? ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಬರೀ ಮಕ್ಕಳಾಟದಂತೆ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರೀಸ್ ಬಿಠ್ ಎಂದು ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಂದು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೇ ಒಂದು ಎಂಡಾರ್ಸ್‌ಮೆಂಟು ಕೊಟ್ಟರು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾನೂನಿನ ಬಲ ಹಾಗೂ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಕಾನೂನಿನ ಬಲವನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಏನೇನು ದುರುಪಯೋಗಗಳಾಗಿವೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಮಕ್ಕಳ ಆಟದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇದರಿಂದೇನು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ? ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಬಿಠ್‌ನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದು ಅದನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವರ ಪ್ರೆನ್ಸನ್ನು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗ ಮೊದಲು ಇದು ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಇದರ ಪ್ರೆನ್ಸು ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಡ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆರ್ಲಾ ಸಿಂಡಿಕೇಟು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಮಾರ್ಟ್‌ಗೇಜು ಆಗಿ ಅವರೇ ಸೀಲು ಮಾಡಿ ರಾಕ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದು ಹರಾಜಾಗುವ ನಿನ್ನವೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟು

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿಯವರು ಕೈಹಾಕಿ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಹೆಸ್ಸು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರೋಡು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಬೆರೆ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ತಜ್ಞರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀ ಮಹಮದ್ ಅಲಿಯವರು ಏಕೆ ಸ್ಪೆಷರ್ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಯಾರ ಅಪ್ಪನ ದುಡ್ಡು? ಅದು ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ನೇರಿದ್ದು. ಈಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಹೇಳುವವರು, ಕೇಳುವವರು ಇಲ್ಲವೇ? ರಾಜ್ಯದ ಒಡ ಜನರು ಕೊಂದರೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅವರಿಂದ ತೆರಿಗೆ ಮುಂತಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯವರು ಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಮಹಮದಾಲಿಯವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಹೈಲು ನೋಡಿದರೆ, ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸತ್ಯ ನಂಗತಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಥೇರ್ಮನ್ನರು, ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಮುಂತಾದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಒಪೀನಿಯನ್ ನೋಡಬೇಕು, ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಸ್ಯಾಕ್‌ಷನ್ ನಡೆದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ file ಅನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ.

2-30 P.M.

ಇನ್ನು ರಿಲೀಫ್ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ವಿಚಾರ. ನವೆಂಬರ್ 30ನೆಯ ತಾರೀಖು ನಮ್ಮ ಪಿರ್ಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರುಗಳಿಗೂ ಚೆಲಗಾಂ ಕೊಟ್ಟರು. ಒಂದು ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಮಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದರೆ ಡಿ.ಸಿ. ಸ್ಯಾಂಕ್‌ಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಇರುವ ಪದ್ಧತಿ. ಆದರೆ ಸ್ಯಾಂಕ್‌ಷನ್ ಆಗುವುದು ಎಂದು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 80 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಅದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೆಲಸ ಮುಂಜೂರಾಗಿಲ್ಲ, ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗುವುದು ನಿಧಾನ. ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಬಿಲ್ಲು ಕೊಡಬೇಕು. ನವೆಂಬರ್ 28ಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಿತು, 30ನೆಯ ತಾರೀಖು ಚೆಲಗಾಂ ಬಂತು, ಅದು ಬಂದಮೇಲೆ ಡಿ.ಸಿ. ಮುಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅವಾಸ್ತವಿಕ. ಜೂಜಾಡುವುದು ಅಧರ್ಮ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಪಣವಾಗಿ ಒಡ್ಡಿ ಜೂಜಾಡುವುದು ಅಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಧರ್ಮ. ಈಗೆ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವುದು ಅಧರ್ಮ. ಬಿಲ್ಲು ಕೊಡುವ ಧರ್ಮದ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬಾಳುವೆ ನಡೆಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri M. Y. GHORPADE (Sandur).—Mr. Speaker Sir, by and large, the Governor's address might be fairly described as a catalogue of Departmental performances and programmes. One cannot help wishing that there should have been greater and more precise enunciation of policies and strategy on important matters in the Governor's address. One can only hope that the Hon'ble Ministers in the reply will try to put more teeth into the policies pointed out therein.

Sir, the Address begins by mentioning of the Panchayat Raj and takes justifiable satisfaction on the successful and peaceful conduct of Panchayat elections. I wish to add here that more elections are not sufficient. The sooner the Government takes the major step to set up the three-tier system of Panchayat Raj, which we have talked of so often on the basis of Kondajji Bassppa Report, the better it is. Mention is also made about the Land Revenue being given to Panchayats. It is my view that what is important is not merely handing over the Land Revenue but the manner in which it is handed over to the Panchayat Raj bodies. I am of the view that if it is

handed over on the basis of collection, the minor Panchayats may get more than what they require. Most of them will not be able to sustain the minimum establishment. Therefore I have always urged on this occasion that the land revenue should be used firstly to ensure the minimum establishment to serve the Panchayat Raj bodies and then thereafter, the remainder should be distributed on per capita basis. The criteria for the distribution of State grants to Panchayat Institutions should be the same as those under Central loans to States. The Central Government grants are given to the States not only on the basis of collection but also on the basis of population.

Mention is also made about the implementation of Land Reforms. I have been urging almost every year that land records should be kept in each Panchayat so that the poor cultivator will be benefited. I do not know why such a simple thing has not been done. They will maintain the secracy of the land records. It is an unfortunate thing that some of the provisions of the Land reforms have not been implemented. The question of fixing of fair rent has not been properly implemented because there are oral leases. The Government should be careful in tackling this problem of oral leases and see how best it could be solved, otherwise there will be no salvation for the poor. The Government want to print the bound Receipt Pattas which are in the nature of pass books containing the relevant information of the holding and also any encumbrances on the land. I think it is a progressive idea. This system has already been successful in Madras. This should be done immediately.

It has also been mentioned that the question of abolition of several other inams in the State is engaging the attention of the Government. I do not understand the great delay in implementing the programme. This inam system is coming in the way of cultivator to get loans from the Co-operatives. The Government has not clearly stated what is the difficulty in getting the inams abolished and if there is no difficulty at what time the process is completed. I urge upon the Government to take drastic measures to ensure the recovery of Co-operative loans. The Government say that they are going to take positive steps to recover these loans. But so far effective steps have not been taken. Effective steps should be taken to recover the loan amount and the funds may be made available for agricultural development. As a matter of fact, in this field, it is not the paucity of funds but our institutional incapacity to use these funds that are placed by the Banks. Therefore, I would urge upon the Government to come out with a clear programme to use these funds. One of the reasons why Japan has progressed agriculturally is, the word 'default' is not known to the people there. Whatever they borrow they repay. But this is not happening in our country and there has to be a break through in this matter and I wish the Government to see their way in this respect.

So far as planning is concerned, I think by now it is fairly well-known that the resources inside are not more than 250 crores ; assuming that we get 225 crores from the Centre, we cannot talk of a plan of

(SRI M. Y. GHORPADE)

the order of 400 to 450 crores. Therefore in order to maintain the tempo we have to think of a plan within our resources. My view in this regard is that we should think of terms of having a core plan for Mysore State wherein atleast essential activities of each department could be safeguarded within that core plan for which we have resources available. If fortunately more resources become available then nothing prevants from spending on other things. But if we proceed with the more assumption of getting resources from the Centre, then certain essential activities may not have any money at all. Further, it is also not known Sir, when the quantum of Central assistance will be made known. The quantum of assistance would enable us to determine the size of the Mysore State Plan and also the plans of various other States. It is well-known that the repayment of loan and interest by our State during the Fourth Five year plan is of the order of 200 crores and therefore one has to be realistic and one cannot expect much of the contribution from our internal reosurces. Our Finance Minister has been urging upon the Central Government to reduce the burden of loans by spreading the period of repayment over a long period. But the Centre argues that if the period of repayment of loans by the States to the Centre is spread over a long period, the Centre would have no resources left to give financial assistance to the States. I think that this sort of argument is based on the assumption that what is available only is to be distributed by the Centre to the States and this fixed quantum cannot be changed. It has to be re-examined. There is no reason why the Centre should incur an expenditure up to 8,000 and States only up to 6,000. There is also no reason why a bigger expenditure should not take place in the States and why it should not be 7,000 and 7,000 by the Centre and the States instead of 8,000 and 6,000 that is fixed now. I feel Sir, that unless something of this order is done we will not be able to maintain the level of our planning—even at a reasonable level. I wish to suggest, on this occasion, that irrigation and power which are essential activities of developmental planning should receive due consideration. When I speak of a specific type of plan for the State, I mean that it should not only be a plan of more expenditure but also should indicate how the moneys could be recovered from the beneficiaries within a particular period. The interest rate may not be high, and the period of repayment could be long. It should be the strategy of the plan to make the beneficiary pay part of the amount spent on them. Otherwise whatever we spend automatically gets bogged-down. Sir, the Planning Commission has pointed out that there has been a loss of 75 crores of rupees on irrigation projects. It cannot be said to be a loss. After all, the money spent on irrigation project and power results in the increase of national income.

In the Governor's Address it has been stated that even for completing the existing irrigation projects the money required is 200 crores

approximately. As against that money to be spent in the year 1969-70 is only 10 crores. In other words, at this rate it will take 20 years to complete the irrigation projects which are on hand. Obviously Sir, this quantum of expenditure was no fault of the Government or the Finance, Minister. But it is a clear indication that unless we are able to spend at least about 40 crores of rupees a year we will not be able to make any significant progress in irrigation.

Similarly we have power. But we are not distributing power as rapidly as we should. It has been stated in the Governor's Address that as custodians of abundant power, it becomes our duty to help others in need of electricity. But I say, as custodian of power, it is our primary duty to help people in our own State first. Therefore, I would say that one requires at least 20 crores per annum for power. If you take 40 crores for irrigation and 20 crores for power that itself come to 60 crores of rupees of expenditure during the fourth five year plan period. Therefore, I feel that this matter should be dicussed at the highest level and even at the Zonal level. I feel that Southern States should try to arrive at certain understanding as to the rate at which power should be made available. I feel all the States in the Southern Zone should be alive to this fact and take a decision in a concerted manner to fix a rate at which this power should be supplied. I will go to the extent of saying that if it is difficult to arrive at an agreed rate, then the Centre could be given power to raise taxes on behalf of the State Governments. So far as major irrigation projects are concerned I have no hesitation to say this. Then as far as power is concerned I feel much more could be done if we spend 20 crores per annum. At least this much has to be spent in order to complete the electrification in next few years.

I am surprised that no mention is made in the Governor's Address about the underground water resources. It is my view that underground water resources would enable the percentage to go even up to 35 per cent. Therefore I feel that top priority should be given for progressive utilisation of underground water resources.

Now Sir, I would like to say a word about the Pay Commission. The Pay Commission has made all types of recommendations and it is very difficult to relate the recommendations to the terms of reference. It is a very general admixture of recommendations. Hardly anything has been left out. They have said for instance regarding Octroi (para 272):

> "if octroi is abolished a portion of the sales-tax collected within the limits of the local bodies might be made over to them."

In other words, they do not envisage any raising of octroi to make up for loss of resources. I think it is very difficult for the Government to accept that recommendation. Government has not yet indicated its mind and I wonder whether they would like to take into consideration

(SRI M. Y. GHORPADE)

the KESKAR Committee recommendation which envisages a municipal surcharge on sales tax to make up for loss of revenue through octroi. However, it can be straightaway said that the idea of increasing property tax to make up for octroi is completely not feasible though it has been mentioned by some people.

The Pay Commission has also said in paragraph 275 that the principles governing the payment of grant-in-aid to the Bangalore Corporation for certain purposes may be liberalised. I would like to draw the attention of the Hon'ble Member Sri Shamanna to this sentence. I think Sri Shamanna should concentrate on this sentence and see what he can make of it. In that paragraph, the Tukol Commission has said that 25 per cent of the D.A., 50 per cent of the expenditure on widening of roads and a reasonable portion of health cess should be given to the Bangalore Corporation. That is what Sri Shamanna and other Members of the Bangalore City should try and see that instead of going on repeating or playing the out-played gramophone record of reducing the water rates in Bangalore, in spite of the Government having made substantial concessions for the benefit of the citizens of Bangalore. Since Sri Shamanna has made certain remarks yesterday on this, I feel that I should briefly try to answer at least some of them.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—He has only complimented you!

SRI M. Y. GHORPADE.—I would also compliment him for the trouble he has taken to argue this point. However, he has also made certain remarks which I should like to reply to. I am sure that Sri Shamanna agrees that nobody has said that free allowance recommended is insufficient. I would say in this context that this expression *free allowance* though it is customary to use it, is a misnomer, because it is really not free. After all the tax-payers in Bangalore pay for it through the property tax. Sri Shamanna always talks about the property tax having been raised. I expect him to know that the property tax was never raised as such. As a matter of fact, what happened was that four different items of tax were consolidated into property tax, but the incidence of taxation was never raised. The general tax, water tax, sanitary cess and lighting tax which were 5, 6, 2 and 2 respectively—all these were merged and called property tax, at 15 per cent. It was really a merger of four different taxes.

SRI T. R. SHAMANNA.—Health cess and education cess has been increased from 7 lakhs to 21 lakhs.

SRI M. Y. GHORPADE.—That is a different matter. That is because the property tax is 15 per cent and health cess is calculated on that. But property tax as such did not go up.

Now this flat rate of 25,000 litres which Government has announced —I hope it is realised that it corrects a very serious anomaly that was existing previously. The anomaly was that there was no flat rate—the

man with a higher rental value used to pay less than the man with lower rental would pay for the same quantity of water. For example, for a consumption of 30,000 litres, a man with rental value of Rs. 1,000 or less used to pay Rs. 5·20, whereas for the same quantity of water, a man with rental value above Rs. 5,000 used to pay Rs. 1·80. Therefore, this anomaly has been corrected. And so far as the excess water rates are concerned, I must point out here that the first two slabs are below the average cost of water. If you calculate—and it has been said in the report very clearly that the average cost of water works out to something like 33 paise per 1,000 litres. The cost of non-domestic charges works out to 50 paise per thousand litres, it has been possible to work out the cost for domestic consumption at 22 paise per thousand litres and therefore the slabs of 25,000 and 30,000 litres are really well below the average cost of water. Sri Shamanna should know that this is well below what he himself had recommended as Chairman of the Standing Committee on Taxation of the Corporation in 1962 and which was approved by the Corporation in 1963.

Sri M. S. KRISHNAN.—He was a Congressman at that time.

Sri M. Y. GHORPADE.—But it is good to know these things correctly.

At that time, what was recommended by the Corporation and this committee was a minimum free allowance of 13,000 litres and the excess water consumption slabs were 30, 36 and 44 as against 25, 30 and 40 as now recommended. This I said only to keep the record straight.

He has also mentioned that Government should have taken into account so many other things and allow for 28 per cent wastage. My only submission is, if we had tried to base the cost of water not on present conditions but on future possibilities, then the much-needed relief to the people of Bangalore could not have been given at all. And therefore, when people try to say that so many other things that could happen in the future should have been taken into account in fixing the rate, one gets the impression that perhaps they may be interested in keeping the issue alive rather than settling it to the satisfaction of the people of the City. This is my defence. It is always open to the Members to argue on so many points which are likely to arise in the future.

So far as retrospective effect is concerned, I would make it clear that the Estimate Committee did not consider it part of its function or duty to make any recommendations on that point because it thought that the date from which the report should come into force is purely an administrative decision which should be left to the Government and that the Estimates Committee's job was merely to calculate the water rate on a proper scientific basis and try to take decisions on behalf of the Government. That is why the Estimates Committee has not made any recommendation on that point.

(SRI M. Y. GHORPADE)

So much for water. I will take only five minutes to refer to certain other aspects of the recommendations of the Tukol Commission. I would like to say that this Tukol Commission has made many recommendations which are not strictly related to the terms of reference. For instance, there is a chapter on Community Development organization and Panchayathi Raj in this Report. Now the Commission has made all sorts of recommendations such as designation and duties of different Officers, whether elections to Panchayath bodies should be direct or indirect and who should write confidential reports. I feel that these recommendations are really very vague and not relevant to the central terms of reference to the Tukol Commission. They have also made several sundry recommendations regarding finances. On a cursory reading of some paragraphs relating to the finacial implications, I feel that the recommendations are not strictly based on principles of sound finance. Therefore, it is very difficult for Members either on this side or the other side of the House to discuss this Report in a fruitful manner unless the Government itself comes up with tentative proposals as to what they proposed to do. Then I think the discussion on the Commission's Report will be more fruitful than at this stage - because of the very nature of the Commission's Report.

3-00 P.M.

My time is up. But still I would like to lay special emphasis on drinking water wells in villages. In the Governor's Address, it has been stated that 3,288 villages including hamlets are without wells in our State. I feel, Sir, that the Government should take a categorical decision and announce to the House that all these 3,288 villages will be provided with drinking water wells before the completion of 1969, which happens to be Gandhi Centenary Year. This will be within the financial capacity of the Government because, after all, it will not cost more than Rs. 50 lakhs to a crore at the most, even taking that each well costs Rs. 2 to 3 thousand. When we could spend Rs. 7 crores for famine relief, a sum of Rs. 50 lakhs or one crore could be provided for providing drinking water wells to all these villages so that by the end of 1969 there will not to be a single village without a drinking water well. This is within the capacity of the Government and they should make a categorical statement to that effect because that will be a very symbolic gesture and it will create the right atmosphere for the people of the State to celebrate Gandhi Centenary Year in a proper fashion.

Then lastly, regarding Social Welfare, Scheduled Castes and Scheduled Tribes and other weaker sections of population, I think, what has been stated in the Address is very vague. The Address states, "Several schemes for their economic improvement including employment oppportunities under Government and other Government sponsored agencies are under active consideration." I would like

to know what those schemes are. I think there is a general feeling not only in our State but in many other States that for these Scheduled Castes, Scheduled Tribes and the weaker sections of population, not much is being done in sufficient seriousness for their social and economic uplift. We are in the beginning of the year 1969 which has a special significance and Government should come forward with comprehensive and detailed schemes and explain to this House what exactly they mean by saying that several schemes for their economic improvement are "under active consideration." It is a matter which should be given top priority by all Members of this House. I have Special interest in such detailed and comprehensive programmes for improving the conditions of these Scheduled Castes, Scheduled Tribes and other weaker sections so that everybody could participate with enthusiasm in the Gandhi Centenary Year.

One or two minor points which I would like to mention is with regard to counterfeit currency in circulation. It is a very alarming thing not only to Government but to the people at large, although it is mentioned that the Police have succeeded in unearthing the sources of counterfeit currency in circulation. It was the impression of the people that only the Reserve Bank of India had the right to create money. But money is being created by other sources also. This is a very serious matter and the Government has rightly emphasised that we should all co-operate with the Government in seeing that such a thing does not raise its head.

Regarding the airport, I want to say a word. If an airport is being planned at Hassan and Bijapur, I have no grudge. Since I happen to come from Bellary I am tempted to point out to the authorities that there is at least that much of justification for Bellary, especially because of the historical importance of Hampi and Thungabhadra Project.

Now regarding the Cauvery Project, it is stated that work on thefirst stage of the scheme for the supply of Cauvery water to Bangalore City has commenced. It is encouraging that the Government has stated that the first stage of this Project has commenced. We all know that Rs. 4 crores have been spent and another Rs. 18 crores have to be spent in order to complete this Project. Now that this is not part of our Plan, we want to know from the Minister wherefrom they will find money for completing it. It will be good if the Government could indicate very clearly what efforts are being made to get this extra sum of Rs. 18 crores necessary to complete the first stage of Cauvery Project, which is an absolute must for the existence of Bangalore; because as it is the per capita availability is 9 gallons. Even after the Project is completed, the additional supply will be 30 million gallons. So the per capita domestic consumption will not go up to 14 gallons as compared to 30 to 40 gallons in other States. Therefore, I suggest that immediate discussion should begin with the Central Government and other inter national agencies to determine the finances for the early completion of this Cauvery Project.

Thank you, Sir.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಿಧಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ನೀಡಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನೇಕರು ಈ ಕಡೆ ಕೂತಿರುವವರು ಸೇರಿ ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಅನೇಕ ಐತಾಖೆಗಳ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ವರದಿ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹಾಗೂ ಇದೊಂದು ಬರಡು ಭಾಷಣ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ನಾಮಗಳನ್ನು ಈ ಭಾಷಣ ಈಗಾಗಲೇ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಈ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಬಲ್ಲೆ, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಜವಾದದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ತರುತ್ತೇವೆನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಜನತೆಗೂ, ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೂ, ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ, ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಏನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಆದುವು. ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿಹೋಗಿರುವ ಅನೇಕ ಜನರು ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದೀ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಜನಗಳಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಾಂತರ ಏನು ವಚನಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆತರುತ್ತಾರೆಂಬ ಆಶೆಯಿಂದ ಇದ್ದರು. ನಾನು ಈ ಸಾರಿಯೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ.

[MR. CHAIRMAN (SRI B. P. KADAM) in the Chair]

ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನುಗಾರಿಕೆಗೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ; ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ಬಾವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ವಿಚಾರ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೆವೆಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ವರ್ಗ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಪಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು. 22 ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಅವರು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು ಬಡವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ, ಆ ಬಡ ವರ್ಗದ ಜನರು ಇಂದು ಆದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಡೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಬಡವರು ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದೆ, ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲು ಜಮೀನು ಇಲ್ಲವೆ ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥವರು ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಜನರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ, ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ, ಜನ ಜಮೀನು ಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದರಾಗಾಯಿತು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಜಮೀನು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಡವರಿಗೆ ಹಂಚಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಕೊರತೆ ಇವೆ? ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಏನಿದೆ, ಅದನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸಿ ನಾವು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಬಹುದು. ಇಂದು ಸಾವಿರಾರು ಅರ್ಜಿಗಳು ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರ ಆಪಿತದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ವಿಲೆವಾರಿಯಾಗದೆ ಧೂಳು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿವೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವಂತೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಅದು ಮಾಡದೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡದೆ, ಇವತ್ತು ಅರ್ಜಿಗಳು ಹಾಗೇ ಬಿದ್ದಿವೆ, ಜಮೀನುಗಳು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತೂ ಕೂಡ ಆಡಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಬಾಕ್ರಾನಂಗಲ್ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಗೊಬ್ಬರದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಎರ್ರಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮೇರೆ ಕೊಟ್ಟ ಆಪಾದನೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಉಳಿದಿವೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು, ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅದು ಒಂದು ಬೆಳಕನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಶಹಬಾಸ್‌ಗಿರಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾವು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ನಾವು ಕಾಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಬಡವರ ವರ್ಗ, ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈಗ ನಕ್ಸಲ್‌ಬಾರಿ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಖೂನಿನಡೆದರೆ, ಅದನ್ನು ಖಂಡನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದವರಿಗೆ, ಅನ್ನ ಕೊಡಿ, ಬೇಸಾಯ

ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಜಮೀನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಬಡವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರ ಈ ಪಾಪ ಇವ್ವೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಜೀವ ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಬಡವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನರಳುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ನಾವು ಇದನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಇವತ್ತು ಆ ಬಡವರ ಕೊರೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ಶಹಾಬಾಸ್‌ಗಿರಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಲಾರೆ.

ಇನ್ನು ಜಮೀನು ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾಹಸಿಲ್ದಾರರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನನ್ನು ಆಲ್ಲಿಯ ಬಡವರು ಯಾರ್ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಜಾತಿ, ಮತ ಬೇಧ ಯಾವುದನ್ನೂ ನೋಡದೆ ಹಂಚಬೇಕು. ಈ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನಾಖೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಜಮೀನನ್ನು ಹಂಚಿಕೆಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ರ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂರ್ಸ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾನೂನು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬಡವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಂದು ಒಂದು ಸಲಹಾ ರೂಪವಾಗಿ ನಾನು ಈ ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಿಜಾಪುರದ ಹಗರಣ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಅವರ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಂದ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಇಚ್ಛೆ ಆಗಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಆಲಮಟ್ಟಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಲು ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ಇವೆ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೊಡ್ಡವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ 1½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗಡೆ ಸರಿಯಾದ ಮಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಡಿಲೇಮಾಡಿದರು. ನಾರಾಯಣಪುರದ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಅರ್ಜೆಂಟಾಗಿ ಕೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಲಮಟ್ಟಿ ಡ್ಯಾಮನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ಡಿಲೇ ಮಾಡಿ ನಾರಾಯಣಪುರ ಡ್ಯಾಮನ್ನೂ ಕೂಡಲೇ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸ್ವಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ತಡಮಾಡಿ ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಇಂಜಿನಿಯರು ಒಂದು ಕಾಸ್‌ವೇಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಡೆ ದಂಡೆಯಿಂದ ಈ ಕಡೆ ದಂಡೆಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ 60-70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಬರೀಕಲ್ಲು ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಾಸ್‌ವೇ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವಾಹ ಬಂದರೆ ಆ ಕಾಸ್‌ವೇ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಕಾಸ್‌ವೇಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ 60-70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಸ್‌ವೇಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಟೆಂಡರನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾರಾಯಣಪುರ ಮತ್ತು ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನಾವೇ ತಯಾರು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಒಂದು ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಆರೀತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. 160 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಟವರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು 210-215 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆಕಡೆ ಖರೀದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಮಾಡುವಾಗ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಸಾಮೀಲರಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಯ ರೋಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಆಲಮಟ್ಟಿ ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೇಳುವುದು ಇವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಂಚದ ಹಾವಳಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಬಡವರು ಗೋಳಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಚ ಇನೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ವತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಲಂಚವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇದರಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಈಗ ಲಂಚಗಳಿತನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಂಟಿಕರಪ್ಷನ್ ಇರಾಖೆ, ಸ್ಟೇಟ್ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಲಂಚನಿಂತಿದೆ, ಲಂಚವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಗ್ಯಾರೆಂಟಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಂಟಿಕರಪ್ಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರು ಎಂದರೆ ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಪೋಲೀಸ್‌ನಲ್ಲದ್ದವರು. ಅವರನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಚ ತಿನ್ನುವ ಪೋಲೀಸ್ ಇರಾಖೆಯವರನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಹೇಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ?

Sri K. H. RANGANATH (Mudigere).—No Ministers are taking care to note down points. Some of them are looking into the files. At the cost of public money we are doing some work here. They have to do work with all seriousness.

Mr. CHAIRMAN.—Two or three ministers are there.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೂಡ ಅದನ್ನೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗುನು ಗುನು ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಸದನದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರೋ ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ರಿಪೀಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಒಬ್ಬರು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. 3 ಮಂದಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಮಿನಿಷ್ಟರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ.

Mr. CHAIRMAN.—I have to repeat the same thing. There are some Ministers present. The Hon'ble member may continue.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನು ಲಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕೇವಲ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಚವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವರು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಂಚವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ಇರಾಖೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಇರಾಖೆಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಲಂಚ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲಂಚ ಕೇಳುವವರನ್ನು ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬದಲು ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನೇ ನೇಮಕಮಾಡಿ ಅವರಿಗೇ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡೋಣ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರ ವರದಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಅದರಂತೆ ನಡೆಯೋಣ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಲಂಚವೆನ್ನುವುದು ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಹಂಜಿ ಶಿವಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರದಿರುವವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು.

3-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಹೇಜಿ).—ಕನ್ನಡ ಬಾರದಿರುವವರು ಮೂರು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.— ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಜನ ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಚಾರವೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕು. ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡರಾಗಿದೆಯೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ

ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಾದರು ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕಛೇರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಲು ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಲು ಹೋದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಂಚವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗುರ್ತು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ಪೀಕರ್, ತಾವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯವರು. ತಾವು ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದಿರಿ. ಅಂದಮೇಲೆ ತಾವು ಆ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. CHAIRMAN.—It is totally irrelevant; I do not require any preaching from any side. I call upon the next member Sri Sanikop.

(Both Sri Bangarappa and Sri Sanikop were simultaneously addressing)

Let Sri Bangarappa kindly resume his seat. I will explain the position. When it was already 10 minutes I told the hon'ble Member that he might take 3 minutes more. Then he said he would take 5 minutes. Still I kept quiet. Then he took another 10 minutes and when I called upon him to conclude he requested me for one minute more but I gave him two minutes. I have been so lenient; what else can I do? Let the hon'ble member understand my position.

(Still both the hon'ble Members were speaking simultaneously)

Sri AZEEZ SAIT (Narasimharaja).—Sir, rightly or wrongly instead of 10 minutes the hon'ble Member Sri Bangarappa has taken 22 minutes. Please allow him a minute or two to conclude his speech and avoid all this confusion.

Mr. CHAIRMAN.—The hon'ble Member Sri Bangarappa will conclude his speech in a minute.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ಪೀಕರ್, ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಾ, ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಡಳಿತಪಕ್ಷದವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಎರ್ರಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ (ಕಿತ್ತೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಗವರ್ನರರು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಅವರು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Mr. CHAIRMAN.—He is not reading. He is only referring to his Notes.

Sri AZEEZ SAIT.—He is reading.

Mr. CHAIRMAN.—Let the hon'ble member use more sober language and not violent language. Let us watch the Hon'ble member, see whether he his reading or speaking and then come to a decision.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ.—ನಾನು ಓದುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಪಾಯಿಂಟುಗಳನ್ನು.....

Sri AZEEZ SAIT.—Allow me to go there and sit and watch.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ.—ನಾನು ಓದುತ್ತಿಲ್ಲ.

Mr. CHAIRMAN.—The hon'ble member is at liberty to do so.

Sri D. B. KALMANKAR.—On a point of order, The hon'ble Member is reading.

Mr. CHAIRMAN.—No, he is only referring to his Notes.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ (ಕಿತ್ತೂರು)—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದುದು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದನಾ ಪೂರ್ವಕವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿರುವುದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಗವರ್ನರ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸುಧಾರಣೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವು ಕೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷು ಬಲ್ಲ ಸೆಕ್ರಟರಿಗಳು ಅಕೌಂಟೆಂಟುಗಳು ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷು ಬಲ್ಲ ಸೆಕ್ರಟರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಇಂತಹ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಅವು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭೂ ಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದರಿಂದ ಬರುವ ಬಹು ಭಾಗ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಯಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಬರುವ ದುಡ್ಡು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಸರಕಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಇದು ಸುಮಾರು ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗದೇ ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ 25-10-1966ರಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಆ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು 4-10-1967ರಲ್ಲಿ ಅವರ ವರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 1967ನೇ ಡಿಸೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ತರುವ ನಲುವಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವೂ ಕೂಡ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಪಾಸು ಮಾಡಿದೆವು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗವರ್ನರ್‌ರವರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವೂ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವೂ ಆದುದು ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಮಹಾಜನ್‌ರವರ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮಾಡಬೇಕು ಇದ್ದರೆ ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ತಡಮಾಡದೆ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮೇರೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಆಡಳಿತದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಆಡಳಿತದ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸೂಕ್ತವಾದದು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಆಗಲು ತೀವ್ರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕರ್ನಾಟಕ' ಎನ್ನುವ ನಾಮಕರಣ ಬೇಗನೆ ಆಗಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ನಾಮಕರಣವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಜನತೆಯೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದರಂತೆ ಒಂದು ನಿರಾವು ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 'ಕರ್ನಾಟಕ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ಪೊಂಗಲ್ ದಿನದಿಂದ ನಮ್ಮ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯವಾದ ಮದ್ರಾಸಿನವರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ 'ತಮಿಳು ನಾಡು' ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದವರೂ 'ಕರ್ನಾಟಕ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನಲುವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಷ್ಟು ಆಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ರಸ್ತೆಗಳ ಬಾವಿಗಳ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗದೆ ಅರ್ಧದಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜನರ ದುಡ್ಡು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು ಅಪವ್ಯಯವಾಗಬಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಸರಕಾರ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸ ಬೇಕು. ಈಗೇನೊ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ಒಂದು ಇಷ್ಟು ಕಾಳು ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಳು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಳು ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಾದವು. ಹಿಂಗಾರು ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರದೆ ಹಿಂಗಾರು ಪೀಕು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಬೆಳಂಗಾಂವ್ ಭಾಗಗಳಾದ ಗೋಕಾಕ, ಬೈಲಹೊಂಗಲದ ವಣ್ಣೂರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಯಾಗದೆ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಜನರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೈ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಜನತೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬರಗಾಲದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಠರಾವು ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದುದು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಬರಗಾಲದ ಪರಿಹಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜ ಹಾಗೂ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರೈತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೇದು ಆಗ್ರೊ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಈಚೆಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಹಾಗೂ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಇದರಿಂದ ರೈತಾಪಿ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಭಾವದ ಕಷ್ಟವೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು, ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆಯಿಲ್ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಲಭದರದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಈಚೆಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ರೈತರಿಗೂ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೂ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅರಣ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಬ್ಬರ್ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇರುವ ತೋಟಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ 3 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಬೆಳೆಯುಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಖಾನಾಪೂರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಬ್ಬರ್ ತೋಟಗಳನ್ನು ಬೆಳಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಪೂರೈಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗೋವಿನ ಜೋಳ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಕುತ್ತದೆ. ಗೋವಿನ ಜೋಳವನ್ನು 3–4 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳವರೆಗೆ ಬಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಬಹುದು. ನೀವು ಬೆಂಗಳೂರು ಕೋಲಾರ ಇವರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಭತ್ತ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಲೆವಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಜನರು ಲೆವಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 1 – 1½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಲೆವಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಜಾರದಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಳಗಾಂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಿತ್ತೂರು ಭಾಗ ಮತ್ತು ಖಾನಾಪುರದ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗದಷ್ಟು ಬರಗಾಲ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಣಿಪಾರಿಯಂತೆ ವಸೂಲಾತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು 4 ಆಣೆ 6 ಆಣೆ ಬೆಳೆ ಇದ್ದಂಥ ಕಡೆ ನಿಜವಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ)

ಬರಗಾಲ ಇದ್ದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ರೆವಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಫಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಏನೆಂದರೆ ಈ ರೆವಿಯನ್ನು ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ 1 ಎಕರೆಯಿಂದ 5 ಎಕರೆಯವರೆಗೆ 1 ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಭತ್ತ ಕೊಡಬೇಕು, 5 ಎಕರೆಯಿಂದ 10 ಎಕರೆ ಇರುವವರಿಗೆ 2 ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಭತ್ತ ಕೊಡಬೇಕು, 11 ಎಕರೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಇದ್ದರೂ 3 ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಬತ್ತ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ ತನ್ನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ 20 ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಭತ್ತ ಕೂಡ ಬೆಳೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವನಿಗೆ 50 ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಭತ್ತ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೆವಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವನಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆರ್ಾ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆರ್ಾ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ನಿಜವಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಅತನು ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದರೆ ಅತನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅತನ ಆಳುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಇದನ್ನು ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರೆವಿ ಸಿಸ್ಟಂನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಇದೆ, ಜನರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಆಗಬಾರದು. ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭ ದರದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಿ. ಧಾರಣಿಗಳೇನು ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸಿನವರ ಲಂಡವಿಂದರೋ ಅಥವಾ ಗಡಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಿಂದರೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ದರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ ಏನಃ ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಆಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಇನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ 133 ಹೊಸ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರ್ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿ 20 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೂಡಲಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಳ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೂಡ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದ, ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೋ ಅಂಥ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಕೆ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಧದಲ್ಲಿರುವುವಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಪೂರ್ತಿಕೆ ಮಾಡಿ ಅದಲ್ಲದೆ ಮಲಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಘಟಪ್ರಭಾ ಬಲದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದರೆ 2 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಾಗು ಆಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಲಪ್ರಭಾ ಎಡದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು 1 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಸಾಗು ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಫ್ಟ್ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ 1-2 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್ ಇದೆ. 8 ಲಕ್ಷ ಕಿಲೋವಾಟ್‌ಗಳಷ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜನರು ಐ. ಪಿ. ಸೆಟ್ಸ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡಿದರೆ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ನೀವು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅಷ್ಟು ಐ. ಪಿ. ಸೆಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 1,500 ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು 4,000 ಐ. ಪಿ. ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಬೇಕಾದರೂ ನಾವು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಡಚಣೆ, ವಿದ್ಯುತ್ ಅಡಚಣೆ ಇದೆ. ತೀರ್ವಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಈಪೊತ್ತು, 20 ಸಾವಿರ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಪೂರೈಸಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವರ್ಷ 250 ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟು ಕೂಡ ಪೂರೈಸಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನವರಗೆ ಅದರೂ ಪೂರೈಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಂದೂಡಿದರೆ ನಮ್ಮ

ಯೋಜನೆಗಳು ಅಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ರಾಭ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ಅಡಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಘೋರ್ಪಡೆಯವರು ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾವರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಒಂದು ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಗಳ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂಥ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಂಥ ಧ್ಯೇಯ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಇವೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರರ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಇವೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರ ಸರ್ಕಾರಗಳ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಧೋರಣೆಗಳು, ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಡಳಿತ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆ, ಧ್ಯೇಯೋದ್ಧೋರಣೆಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು, ಒಂದು ನೀತಿ, ಒಂದು ಧ್ಯೇಯ, ಒಂದು ರೂಪು ಇರಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಯಾವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ಯಾವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಆಡಳಿತದ ಬಲ ಕುಗ್ಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ, ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ನೀತಿ ಮತ್ತು ಧೋರಣೆ, ನಿರೂಪಣೆಗಳು ಇರಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಈ ರೀತಿ ಬರೀ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಅವರು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

4-00 P. M.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳುವಂಥ ಧೋರಣೆ ಏನೆಂದರೆ, ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಗುರಿ ಏನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮತವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದೂರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹೋಗತಕ್ಕ ದಾರಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ, ಬಂಡವಾಳಗಾರರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಮತಾವಾದದ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎರಡು ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಆಹಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ದಿನೇ ದಿನೇ ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿವೆ. ಆಹಾರದ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಏಕೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಸ್ಪೆಕ್ಯುಲೇಟಿಕ್ ಆದರೂ ಮೇರೆ ಹೋದದ್ದು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಕೆಳಗೆ ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಸಕ್ಕರೆ ಬೆಲೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ, ಅಕ್ಕಿ ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಗೆ 1-80, 2 ರೂಪಾಯಿ, ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ತಿಂದು ಹಾಕಿ ಅವು ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

ಗೌರಿಬಿದನೂರು ನಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ವಿಷಯ ತಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಬಂದಿದೆ. ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವ ಮತ್ತು ನಕ್ಕರೆ ತಯಾರಾಗುವ ಜಾಗದಲ್ಲಯೇ ನಕ್ಕರೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಇದರ ಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ? ನಾವೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಈಗ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವರು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು. ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಅಡ್ವಾನ್ಸಾಗಿ ಪಡೆದು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಂಡು ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ ? ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಕಡಮೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಬೇಕು, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ರೈತನಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ, ಬಳಕೆದಾರರಿಗೂ ತೊಂದರೆ. ರೈತನಿಗೇನೋ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೆಲೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕೈದು ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ, ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬರಬಹುದೋ ಅಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿದರೆ ಆವಾಗ ಯಾವ ಬೆಲೆಗೆ ಈಗ ಹೊರಗಡೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ಜತ್ತಿಯವರು, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್ ಮಾಡಿ ಮಿಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೂಲಭೂತವಾದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ವಹಿವಾಟನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು, ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ರೈತನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆಗೆ ಬಳಕೆದಾರನಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಸೂಚನೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು.

> "Although the food situation in the State is not satisfactory in all respects, at present, there is no cause for alarm or anxiety."

ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ, ಕಡಮೆಯಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಭೂತವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರಬೇಕು.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭೂಸುಧಾರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಯಾರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಶಕ್ತಿ ಉಂಟು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಯಾರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲವೋ ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ಅವರು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ತಂದರು. ಅದು ಬಂದನಂತರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬಡವರು ಇನ್ನೂ ಬಡವರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡು ನಗರಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಫಾನ್ ಗುರುಪಾದಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು, ಯಾರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿ

ಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂಥ ದಿಟ್ಟತನದ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ.

ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಸೂದೆ ಬರೀ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇರುವ ಕಾನೂನು ಕೂಡ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು, ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿಂದ ಈ ಯೋಚನೆ ಬಂತು, ಯಾರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು ? ಇದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಈ ದಿವಸ ಡೆಲಿಬರೇಟಿವ್ ಬಾಡಿ, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಬಾಡಿ ಅಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈಗ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರು ಯಾರು ಎಂದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಹುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ, ಯಾರು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಂಥವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗವಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಚೇರ್‌ಮನ್, ವೈಸ್ ಚೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ? ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಂತರು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮಾತ್ರ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮೆಂಬರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಏನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಏಪೇಚನೆ ಇಲ್ಲದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಒಂದು ಸ್ಟಡಿ ಟೀಮನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ :

> "The Study team considers it unnecessary to organise the tenants into formal articulate groups through legislative action. It is however, of the view that in many areas Panchayat Raj bodies today are dominated by landed interests, money lenders and higher castes. These bodies could not be expected to safeguard the interests of the rural tenantry comprising mainly the weaker sections of the community. Before the Panchayat Raj Institutions were entrusted with even advisory functions in the matter of implementation of land reforms effective and adequate representation of the weaker sections of the community on these bodies had to be ensured."

ಇದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ವೀಕರ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಕೇಳಿ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸ್ಟಡಿ ಟೀಂ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಕೆಲಸ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಪದ ಸುಮಾರು 18 ಸಲ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ನಿಜಾಂಶವಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇಂದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರ ದವರೇನೋ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಉನ್ನತರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲವರಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಹೊರಗಿನವರು ಬಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

ಆದರೆ ಸರಕಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೇಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೆಂಕೋ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ, ಅದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸದೆ ಭರ್ಕಾರವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾರಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಶ್ರೀ ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿಯವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಎನ್ ಜಿ ಇ ಎಫ್ ನಲ್ಲೂ ಕೋಟಿ ಗಟ್ಟಲೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಂ ಎಸ್ ಕೆ ಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ರಾಜಾ ಮಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಿನರ್ವ ಮಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿರುವಾಗ ಅವು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಚೆಕ್‌ಸ್ಟೈಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲೂ, ಗೋರಿಬಿದನೂರು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಕೊಡುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟಾರಾಗಲಿ, ಯಾವುದೇ ಆದರೂ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಭಾಗದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಫ್ರೂಟ್ ಪಾಡಕ್ಟ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಒಬ್ಬರು ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆರೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಕೊಂಡಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಕರ್ ಮುಂತಾದ್ದು ತಯಾರಿಸಲು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹರು ಎಂದು ಸರಕಾರವನ್ನು ನಂಬುವುದು ಹೇಗೆ? ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಚುನಾವಣೆ ಫಂಡಿಗೆ ಪಡೆದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಕಂಪೆನಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎನ್ ಜಿ ಇ ಎಫ್ ನಲ್ಲೂ ರಾಧ ಇಲ್ಲ. ಇರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸರಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಆಶೋತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಮೆರಿಕಾ, ವೆಸ್ಟ್ ಜರ್ಮನಿ ಕಡೆ ನೋಡುವರೇ ಹೊರತು ಸಮತಾವಾದದ ಮಾತನಾಡುವವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಇರುವವರು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಭರ್ಕಾರವರನ್ನು ಕೇಳುವುದೇಕೆ? ನೀವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಸಮತಾವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಷಯ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ವೇಜ್ ಬೋರ್ಡಿನ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸರಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರದವರಮೇಲೇಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ? ಎಷ್ಟು ಕಡೆ ವೇಜ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಸಿಫಾರಸು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ? ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಮಾಲೀಕರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ. 15 ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕೆಲಸವಾಡದೆ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಇಲ್ಲ, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಡದಿರುವ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸಿನವರಿಗೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು, ಈ ಇರಾಖಿ ಅವರಿಗೆ ತಲೆನೋವಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಮತ್ತು ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್ ನೌಕರರು 8—10 ದಿವಸಗಳಿಂದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ 20 ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಸಗಾರರದೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಮಾಲೀಕರ ತಪ್ಪಿದೆ. ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಇವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಚುನಾವಣಾ ಫಂಡಿಗೆ ಪ್ರೆಸ್‌ನವರು ಹಣ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಲು ಯಾರೂ ಅನಕ್ಕಿಪಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ 3 ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರಿಂದ ತಂದರೆ, ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯುವುದು. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ರಾಮಯ್ಯನವರು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಜನ. ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಫಂಡಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಗಮನವಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಿಕ್ಕಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಘೋರ್ಪಡೆಯವರು ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನೀರಿನ ದರ ಕಡಮೆಯಾದದ್ದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಇದು ಜನರ ಒತ್ತಾಯ

ದಿಂದ ಆಯಿತು ಎಂಬುದು ಮೊದಲನೆಯ ವಿಷಯ. ನೀರಿನ ದರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಷ್ಟೆ: ಇದನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆ ರೀತಿ ಏಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಆಗಲಿ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿರುವ ದರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡದ್ದು ಆಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ರಿಟ್ರಾಸ್ಪೆಕ್ಟೀವ್ ಆಗಿ 1963 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೇ 1965 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ಅಂಶ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂತೂ ನೀರಿನ ದರ ಕಡಿಮೆಯಾದದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು, ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡದಕ್ಕೆ ಅವರು ಶ್ಲಾಘನೀಯರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ಗೌಡ (ದೇವನಹಳ್ಳಿ).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅವರ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲವು ಧ್ಯೇಯ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನಾನಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನನ್ನ ವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನಾದರೂ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಈ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಹಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸಿ ಜನತೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕೇವಲ ಓಟಿಗಾಗಿ ಈ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ಮೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನನ್ನ ವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನಾದರೂ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮಂಡಲ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುವುದು ಬೇಡ. ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವಾರು ತಿಂಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ; ಜನತೆಯ ಕಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದವರು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾವು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಬಹಳ ದಿನದಿಂದ ನಡೆಯುದೇ ಇರತಕ್ಕ ಈ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಏನೇ ಕಾರಣ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ಕಡೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮಂಡಲಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬಂದವು ಮತ್ತು ಮುಗಿದೂ ಹೋದವು, ಇದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೇವಲ ಆಳುವ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮೈಸೂರು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ಗಡಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ದಿವಂಗತ ಮಹಾಜನ್‌ರವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯನ್ನು ಒಂದು ತೀರ್ಪು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆಗಳು ನೂರಾರು ಆಗಬಹುದು, ಇದನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ತೀವ್ರ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯು ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಬರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಸರ್ವಾನುಮತದ ನಿರ್ಣಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರ್ಣಯವಲ್ಲ. ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಒಗ್ಗಟ್ಟನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಈ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇವತ್ತಿನ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ಗೌಡ)

ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಮಹಾಜನ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ಒತ್ತಿ, ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಜಾರಿಗೆ ತರದೇ ಇರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಹ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶದ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ನೀತಿ ಅಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಮಹಾಜನ್ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗೆಡಿ ವಿವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಉದ್ಭವವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 2 ಕೋಟಿ ಜನರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಏನಿದೆ ಅದು ತಳಮಟ್ಟದಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಮೇಲಿನ ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು. ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲು ಇರತಕ್ಕ ಭಾಷೆ ಎಂದರೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನೊಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ ಅದು ಬರೀ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ಉಳಿಯದೇ ಜನತೆಗೆ ನಿಲುಕುವಂತಾಗಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ಸಹ 7-8 ವರ್ಷಗಳು ಮಳೆಯ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಬೆಳೆದು ಬಂದಿವೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಳೆಯ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ರೈತನ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯದ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಪ್ರಗತಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರೈತ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೆದುರಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಳೆಬಾರದಿದ್ದರೇನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಾರದಿದ್ದರೂ ಆ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯತಕ್ಕ ನೀರಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ರಾಜ್ಯದ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ನದೀ ಬಯಲುಗಳಿಲ್ಲವೋ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಬೇಕು. ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ನಾನಾ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಬಳಿಸಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅದರಿಂದ ದೇಶದ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಹಾಗೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

4-30 P. M.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಉಪಕಾರವನ್ನು ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನೀತಿ ತತ್ವ ಒಂದು ಆದೇಶ ಹಾಗೂ ಗುರಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಹಕಾರ ತತ್ವಗಳ ಗುರಿ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ; ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ದೊರೆಯದಂತಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಅನೇಕ ಇರಬಹುದು. ಹಣದ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆ ಇರಬಹುದು; ಆದರೆ ನಾವು ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟು ಜನಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆಬೇಕು. ಆದರೆ ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ನಾವೀದಿವಸ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ನೂರು ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಎಷ್ಟು ಸಂಘಗಳು ಡಿಫಾಲ್ಟರಾಗಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೋಷದೋಷಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ

ವಾಗಿದೆ. ಅಂಥಾ ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾದವರು ಅವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಷೇ ಸೇರಿದವರಾಗಿರಲಿ ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರಲಿ ಅಂಥವರನ್ನು ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ ದಂಡಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪೋರಾಗತಕ್ಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾವು ಆ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಆ ದುರುಪಯೋಗವಾದ ಹಣ ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಏನೇನು ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತ್ವರಿತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಮಗೆ ನೀರಾವರಿ ಯೊಜನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂಕೂಡ ಅನೇಕ ಲೋಪ ದೋಷಗಳು ಇರುವುದಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಂದೇನೂ ನಮ್ಮ ಜನತೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಾರದು. ಈ ದಿವಸ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದವರಾಗಲಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಅವರು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಬಲರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರು ಮಾತ್ರ ಅವರ ಒಂದು ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಗಳು ಬೇಕಾದರೂ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಆ ನಮ್ಮ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗೇನು ಹಿತವೋ ಅದು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ನೀರಾವರಿ ಕಾಮುಗಾರಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಆ ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನು ಕಾಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾವು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಧಿಟ್ಟತನದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ನದಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಕ್ಕಿರುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಬಳಸಲು, ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನು ಕೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಈವರೆಗೆ ಮೂರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಈಗ ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಗೆ ಕಾಲಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ ಹಾಗೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಾವಿನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸಮಾಜದವರೂ ಮತ್ತು ನಾವು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ನಾವು ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲೇಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ತಲೆದೋರಿರತಕ್ಕ ಈ ಒಂದು ಎಕನಾಮಿಕ್ ಇಂಬ್ಯಾರೆನ್ಸ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ ತೊಡೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ನಾವು ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಗೂ ವಿತ್ತೀಯ ಅಯೋಗದವರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂತು ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಯಾವ ತೆರಿಗೆಯೇ ಆಗಿರಲಿ ಅದರಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರೂ ಮತ್ತು ಬಡವಾಳಾಗಾರರೂ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗತಕ್ಕವರು ಬಡ ಕನ್ಸ್ಯೂಮರ್ಸುಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಏನೇ ಆಗಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸರ್ವ ಜನತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವಂತ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ದೇಶದ ಆಡಳಿತದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಲಸಮಾಡಲಿ, ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ, ಪೋಲೀಸ್, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹೀಗೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯು ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಷ್ಟೂ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ಗೌಡ)

ಪ್ರಗತಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಜನತೆಗೂ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಏನು ನಾನಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಬರಲಿ ಆ ಕಷ್ಟವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಾಗಲೀ ತೊಡೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಮದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರವ ಮೂಲಕ ಜನತೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಅರ್ಜಿ ವಿಲೇವಾರಿಯನ್ನು ಬೇಗ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಜನತೆಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ ಬಹಳ ತ್ವರಿತದಿಂದ ಸಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ವಹಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂದು ಲಂಚಕೋರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಳದರ್ಜೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಮತ್ತು ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಫೀಸರ್‌ವರೆಗೂ ಇದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೀ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೀ, ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಲೀ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರೇ ಆಗಲೀ ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಲಂಚದ ವಿಷಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಸಸ್‌ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದು ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವ ವಿಷಯ. ಈ ರೀತಿ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ, ಪ್ರೊಬೇಷನರುಗಳಾಗಿ, ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಆಫೀಸರುಗಳಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ, ಇದ್ದು, ಅವರು ಏನೂ ತಿಳಿಯದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಮೋಸಮಾಡಿ, ಲಂಚರುಷುವತ್ತಿನಿಂದ, ಅದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಅಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು, ಜನತೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಹಣ ಪಡೆದು ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ದೋಷದೋಷಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ದಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಸಿಗಬೇಕು. ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಏನು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಜನತೆಗೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಈ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಗತಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಜನತೆ ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಪರ್ಕಸಾಧನ ನಮ್ಮ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಇಂದು ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಏನೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಥವಾ ಒಂದು ಪಾತ್ರವನ್ನು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ನಮಾಜದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೋ ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ನೀಡಿ ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಈ ಒಂದು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾರ್ತಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಇಲಾಖೆ ಈ ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ನೀಡಿ ಇಂದು ದೇಶದ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಜನರಿಗೆ ಅರಿವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮಶೆಟ್ಟಿ (ಕಾರ್ಕಳ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸರಿಯಾದ ಧೋರಣೆ ಏನು ಮತ್ತು ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ರಮವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಿದೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದು 21-22 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಈ ದೇಶದ ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೈತರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ರೈತರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ, ಈ ಸಮಸ್ಯೆ

ಯನ್ನು ನೀಗಲು ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಲಿ, ಎಷ್ಟು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿ, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ರೈತರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥ ಲೆವಿ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನರು ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ದಂಗೆ ಏಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡದೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದ ರೈತರಿಂದ ಲೆವಿ ವಸೂಲುಮಾಡುವುದು ನಿಜವಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಅಕ್ರಮ, ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ಎಡೆಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ರೈತರಲ್ಲಿ ಈ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವವರು ಒಂದು ಒಮ್ಮತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದರೆ, ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಬತ್ತದ ಮೇಲೆ ಲೆವಿ ಕಾನೂನನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಆ ಲೆವಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೋಷ ದೋಷಗಳಿವೆ. ಆದರಲ್ಲ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಈ ಧಾನ್ಯದ ಕ್ರಯದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಧಾನ್ಯದ ಕ್ರಯ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಧಾರಣೆಗೆ ಅರ್ಧ ಇದೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಬರಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಹಾಗೂ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮೂಲಕ ಬರತಕ್ಕ ಲೆವಿ ಕ್ರಯದ ಎರಡು ಪಾಲು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೈತ ತಾನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಹಾಕಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರ್ಧ ಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅಥವಾ ಒತ್ತಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನೇಕ ಹೈಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಚಾರೆಂಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಪನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಲೆವಿ ಕಾನೂನು ಸಂಬಂಧವಾಗಿ 2-3ಸಾರಿ ತೀರ್ಪು ಬಂದಿದೆ. ಇತ್ತಕಡೆ ಬಂದಂಥ ತೀರ್ಪಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿಯ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ರೈತರಿಂದ ಲೆವಿ ಕಾನೂನು ಮುಖಾಂತರ ಪಡೆದಂಥ ಬತ್ತವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದೆ. ಬತ್ತ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಫ್ರೀ ವಸೂಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆ ಬತ್ತದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಂಥ ಹುಕುಂ ಕೊಡುವ ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನು ಏಮರ್ಜೆಮಾಡಬೇಕು, ಅಂದರೆ, ಕಾನೂನಿಗೆ ಅಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಟ್ಟು, ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತೀರ್ಪಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮುರಿದುಹಾಕಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಇಂತಹ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿರಬಹುದು. ರೈತರು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿಯಾರು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿದೆ. ಮೈನೂರು ಭೂ ಮಸೂದೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದು ಈಗ ಬರಬಾರದು ಅಥವಾ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಆಗಬಾರದೆಂದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದರೂ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಇರಬೇಕು. ಯಾರು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೋ, ಯಾರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲಾರ್ಡ್ ಆಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರೂ ಕೂಡ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರವರಿಗೆ ಕೂಡ, ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಭೂಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರುವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಳೆಯ ಕಟ್ಟು ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 1949ನೇ ಇಸವಿಯ ವರೆಗೆ ಒಳೆಯ ಸಂತಾನದಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನ ಅಶಕ್ತಾರ್ಥಿಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಯಾರಿಗೂ ಪಾಲು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. 1949ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಒಳೆಯಸಂತಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಪಾಲು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಬಂತು. ಆದರ ನಂತರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಸದಸ್ಯನೂ ಕೂಡ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಖಾಂತರ ತನ್ನ ಪಾಲನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಸೂದೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಾನೂನಿನ ಸಫಲತೆಯನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ಆ ಕಾನೂನಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಕೇಸಾಗಲೀ, ತೀರ್ಮಾನವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಯಾಯಾಸ್

(ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮಶೆಟ್ಟಿ)

ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ಕಾಲರ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿ 1,200 ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬೇಡುವವನಿಗೂ ಕೂಡ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಒಂದು ಸಾವಿರದ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯಾಗಿರುತ್ತದ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸ್ಕಾಲರ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಫೇರ್ ರೆಂಟ್‌ಗೆ ಬರುವಾಗ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಕ್ಯಾಪ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಫೇರ್ ರೆಂಟ್ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉಂಟು. ಈ ಅಧಿಕಾರ ತಾಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ 8 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ 8 ನಮೂನೆಯ ಬೆಳೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇವೆ. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಡೆಫಿನಿಶನಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲರುವಂತಹ ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ; ಅಡಿಕೆಯ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ನಮೂನೆಯ ಕೇಸಿನ ಸ್ಥಳವಿದ್ದರೆ, ಎರಡು ಮೂರು ನಮೂನೆಯ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ರಿಸಮ್‌ಶನ್ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಎಕರೆ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬರೇ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಭೂಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ರಿಸಂಶನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಅವರ ಮುಖ್ಯವಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮೇಲೆ ರಿಸಂಶನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ಥಳದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ರೂಲ್ಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ರಿಸಂಶನ್ ಮಾಡುವಾಗ ಸಾಧಾರಣ 100 ರಲ್ಲಿ 90 ಮಂದಿಯುದ್ದು ರಿಸಂಶನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರದ್ದಿನ ಮಾದರಿಯು, ಚೈನಾದ ಮಾದರಿಯು ಶಾಸನ ವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದವರೂ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರೂ ಸೇರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜೆನೆನ್ಸಿ ಕ್ಲಾಸಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅತಿ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಈ ಮೊದಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅಗತ್ಯ. ಹಳ್ಳಿಯ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು, ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಅನೇಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಲಂಚನಿರ್ಮೂಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಲಂಚಕ್ಕೋರತನ ನಡೆದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಮೇಲಾದರೂ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಇದರ ಭಯದಿಂದ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಆಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಇಂಥ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಪ್ರಕರಣಗಳು, ದೋಷ ದೋಷದ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರದ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಪಣಂಬೂರು ಬಂದರು, ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೇ, ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ಬಹಳ ಅಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಅಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಇವನ್ನು ಜೀಗನೇ ಮಾಡುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನ್ನ ಸಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ (ಲಿಂಗಸುಗೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಾನಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದಂತಹ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿರುವ, ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ.

5-00 P. M.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ

ಹೋದ ವರ್ಷ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಮತ್ತು ಈ ವರ್ಷ ಮಾತನಾಡುವ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಕೇವಲ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಆಷ್ಟೇ ಸಾಲದು. ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತೂ ಕೂಡ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ ನಿಜವಾದ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಓಡಿಬರುವಂತಹ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ರಾಜಧಾನಿಯ ಕಡೆ ನೋಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಈಗ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಚುನಾಯಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನೂ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬೇಗ ತರುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ಆಶೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 80 ರಷ್ಟು ಜನ ಬೇಸಾಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಬೇಸಾಯವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೀತಿಯಾಗಿ, ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಷ್ಟೂ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಕ್ಷೇಮ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಅಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ (Agro Industries Corporation) ಮೂಲಕ, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ಸ್, ಬೀಜ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಸುಲಭ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಪೂರೈಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸೂಕ್ತ ಕೆಲಸ. ಆದರೂ ಸಹ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಯಾವ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚು ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿ ಯಾವ ಭಾಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಿದೆಯೋ ಅದೇ ಭಾಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಡೆಗೆ ಇದೆಯೇ ವಿನಾ ಆನಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಲಕ್ಷ ತಾಳಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವಂತೆ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಈ ದೆಶೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತೂ ಸಹ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಇದ್ದಷ್ಟು ಅಭಿರುಚಿ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಅದರ ಅಭಿರುಚಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ನೀರಿನ ವಿವಾದವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಂಗನಗೌಡ)

ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ನಾವು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ತೃಪ್ತಿ ಪಟ್ಟುರೆ ಸಾಲದು. ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆ ಸುಮಾರು 50-60 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹೈದರಾಬಾದ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೇ ಕಮಲವಿಣ್ಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧಾರ ವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 22 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಈ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಮುಂದೂಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಯಲ್ಲೇ ಇದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾ ಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ವಿಜಾಪುರ ರಾಯಚೂರು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜೀವನಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆ ಭಾಗದ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪ ಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಆ ಜನವನ್ನು ಅಲಕ್ಷ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆ ಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಾರಾಯಣಪೂರ ಭಾಗದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಅವು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅಕ್ಸೆಪ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವರ್ಕ್ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಟೆಂಡರನ್ನು ಕರೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ಅಕ್ಸೆಪ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಭಾಗದ ರೈತರಿಗೆ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಪೂರೈಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ವೇನೆಂದರೆ ಈಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ನಲ್ಲಿಸಿರತಕ್ಕ ಟೆಂಡರುಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಟೆಂಡರುಗಳು. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 25-30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ರಾಭ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದ ಅಸಂತೋಷವಲ್ಲ, ಅತೃಪ್ತಿ ಉಂಟಾಗಿ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಿಂದ ಹಣವನ್ನು ತರಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರಬಹುದು. ರಿಸೋರ್ಸಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆಯೋ ಅವುಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೂ 30-40 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡ ಬಾರದು ಎಂದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕಬೇಕು. ಆದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 4-5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿತಾಯವಾಗಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾ ಮೆಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ 5 ಅಥವ 10 ವರ್ಷಗಳು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ವಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಎರಡು ಮೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದೊಂದು ಡಿವಿಜನ್ ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟು ಉಳಿದ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಉಳಿಯುವುದಲ್ಲದೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸವೂ ಸಹ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷ್ಣಾವ್ಯಾಲಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಒಂದು ಮಂಡಲ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆದು ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಮುಗಿಯದೆ ಕೇವಲ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆಯೆಂದರೆ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೋ, ಆ ಭಾಗದ ಜನರಿಂದ ಎಕರೆಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಸುಮಾರು 5-10 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು.

[Mr. SPEAKER in the Chair]

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ರಾಟರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರ್ಗತೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈ ರಾಟರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸಿಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 3—4 ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಗಿಸಿದರೆ ಆಯಾ ಭಾಗದ ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗಣಿಗಳ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿನ್ನದ ಗಣಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಗಣಿಯಾಗಿದೆ. ಮೂರು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಈ ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳದ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನೌಕರಿ ಸಿಗದೆ ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೌಕರಿ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು 10—15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ promotion (ಬಡ್ತಿ) ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನುಮಾರು 2 ಸಾವಿರ ಜನರು ಗಣಿಯ ಒಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗಣಿಯೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂತೊಂದರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹವರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನುಮಾರು 36 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಹುಟ್ಟಿಗಣಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 1967ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ್ಯೆ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಾಗಿ ವಚನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ಆ ವಚನವನ್ನು ಪೂರೈಸಿಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿನ್ನದ ಗಣಿ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಸ್ಮಾಪಾಲಟನ್ ಸಿಟಿಯಂತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸಹ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಕಾರಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—Mr. Speaker, Sir, while opposing the motion of thanks, I want to make some observations. It has been said that the elections to the Taluk Boards were conducted in a very orderly and peaceful manner, but my experience in my taluk has been otherwise. I found that the whole Government machinery was subverted and the whole authority was utilized by the party in power and I can say without contradiction that all corrupt practices were used in the recent Taluk Board elections with the result that the very important canon of democracy that people should have freedom to vote for the persons of their choice, was not made available to them and consequently the opposition suffered reverses. When I see this thing on the one hand and the actions of the Naxalites on the other, I feel that the party in power had not been sincere to democratic conventions. I think they have misused their power; they have misused funds and even drought relief works were utilized for the purpose of winning elections. This is

(SRI D. B. KALMANKAR)

not the last election in democracy. We have to fight many more elections. But the way in which things were conducted and the way in which Deputy Commissioners and others were instructed to see that Congress candidates win the elections go to show that the party in power is going on totalitarian lines and they have no regard for democratic values of life. That is the great danger that we are faced with. I could have understood if they had won the elections by fair and peaceful means, but the fact that so many writ petitions have been filed goes to show that all was not well and if the party in power take pride that they have won the Taluk Boards elections it is vain glory and it is not correct.

Then I would refer to the scarcity conditions that are still prevailing in 3 districts of Hyderabad Karnataka. Due to *Chikka* disease rabi crops have failed and there are no hopes of saving the crops. The ryots are, therefore, in great anxiety. I would, therefore, request Government to continue the scarcity works in those 3 districts. I would also request Government to give up levy procurement of jowar and also to suspend collection of takkavi loans and land revenue because the condition in those 3 districts is very bad and the ryots are in great difficulty.

Then I would speak on co-operation. It is also admitted in the Governor's Address that out of Rs. 25 crores spent on co-operation very little is spent on the needs of the vulnerable sections of society, about Rs. One crore or so. I think the very concept of co-operation is suffering. The co-operative movement is mainly meant to help those who cannot help themselves, the small land owners, the small consumers and those who cannot afford to run their own business. It is they who are meant to be benefited by co-operation. But, today, we find that such vulnerable sections of the society are neglected and it is only those who do not need the help from the co-operative societies are benefited. Regarding this, the other day, even the Hon'ble Minister of State for Food said that the co-operative movement is suffering and there is lot of corruption and it is not doing good to the society. But, the Deputy Minister for Co-operation Sri B. L. Gowda said that it is doing good work. I agree with the Hon'ble Minister for Food Sri Shetty that it is not doing any good work. We find, everywhere, that it has become a grazing ground for the politicians, particularly the people from the Party in power.

No mention has been made in the Governor's Address about the Upper Krishna Project. As a matter of fact, the Government is well aware that irrespective of political considerations, all the Members of the Legislative Assembly from these three districts of Hyderabad-Karnatak had submitted a memorandum at the time of the last Budget Session, that at least Rs. 20 crores must be earmarked for the Upper Krishna Project. As it is well known, Gulbarga, Bijapur, Bidar and Raichur

are such districts where famine overtakes every three years. There is no other major project to cater to the needs of these districts, to bring up the economic standard of the people and to bring up the industrial and other developments in that region. It is the only project, which, if undertaken and completed, will help in changing the whole structure and the economic conditions of the people of that area. Moreover, we are told that it is going to be executed in two stages and it involves more than Rs. 150 crores. But, if only a meagre amount of one crore of rupees per year is being given for that Project, then, I think, it will take a century to complete it. If the Government is very serious about it, as the Chief Minister has been repeatedly saying when he visits Gulbarga that they will see that the Upper Krishna Project is completed early, I would request the Government that in all earnestness it must be given top priority in view of the backwardness of the districts. Then only, I think, there is some justice in his statement.

No mention has been made in the Address regarding the demand for a University for Hyderabad-Karnatak. The Hon'ble Chief Minister, very recently had said at Gulbarga that he would see that one University for Hyderabad-Karnatak area is established. I request the Government to consider this aspect to see that the educational standards are improved and more educational opportunities are given to that region to which they are entitled.

Regarding Irrigation Schemes, major, medium and minor, I really fail to understand how the Government has been spending money uneconomically on the various schemes. Out of Rs. 318 crores that were earmarked to be spent in the last three Five Year Plans, I find that only Rs. 95 crores are spent on this. So many projects are taken up, but none of them have been productive, as a result of which only 11 lakhs of acres have been irrigated. I should say that it is due to lack of proper priorities being given to different projects. Money to the tune of Rs. 95 crores that has been spent on these projects, which are yet to be completed, is going to waste. But, the money that is being spent on minor irrigation, which will give immediate results is meagre. That shows that there is lack of proper planning and proper utilisation of funds. Very few projects could have been taken up and completed, so that different parts of the State could have been benefited. Instead of that, there has been concentration in some parts to the detriment of some other parts. Those areas which are famine sticken and backward could have been given priority and works could have been taken up accordingly. In this respect, I should say there is failure on the part of the Government.

In Gulbarga Division, the M.S.R.T.C Bus Depot is working in a miserable manner. There are so many accidents and in one of the accidents I was also caught about one and half months back. When I made enquiries, I was told that no tools are provided, no spares are provided and there are no Mechanics and Helpers, and nobody is there to shoulder the responsibility. There is no supervision by the Divisional

(SRI D. B. KALMANKAR)

Controller. I have been repeatedly writing about these things, but to no result. The safety of the passengers is in great danger, and if such state of affairs continue, how could such undertakings of the Government receive co-operation from the public? There is every likelihood that people will criticise against such undertakings. This also requires to be improved.

With regard to land reforms, it is said that about 5 lakhs of acres have been given so far to tenants. If 'land to the tiller' is a principle, which we have to accept in order that our production is increased and social justice is done to tenants and to those who are entitled to lands, the intermediaries should be abolished. I therefore request the Government to bring in some more radical reforms so that the land may be utilised by those who really need it.

With these observations, I thank the Chair.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇವಿನಬ್ಬ (ಮಂಗಳೂರು 2).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ಪ್ರಸಾವವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಹಾನ್ ಆಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಹಾಗೂ ಖಡಾ ಖಂಡಿತವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿ ನಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವು ಎಂದು ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಏಕ ಸದಸ್ಯರ ಆಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖಂಡರುಗಳ ಮಾತಿಗೆ ಮಣಿದು ಕೇಂದ್ರದವರು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಈಗ ಈ ಆಯೋಗದವರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಇದರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವೂ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗದವರು ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಮಾತಿದರು. ಯಾವ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖಂಡರು ಈ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೋ ಅವರೇ ಈ ದಿನ ತದ್ವಿರುದ್ಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಮಹರ್ಷಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವಾಗ ಮೇನಕೆಯು ಬಂದು ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಮಯ್ಯರದಿಂದ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಾಣಿತದಿಂದ ಅವನ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದಳು. ಕತೆಗೆ ಮೇನಕೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮುನಿಗೆ ಆಗಿ ಈ ಒಂದು ಮಗು ಜನನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮೇನಕೆ ಆ ಮಗುವನ್ನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದಾಗ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದು ನನ್ನದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖಂಡರು ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಆಯೋಗವು ರಚನೆಯಾಯಿತು. ಈ ಆಯೋಗವು ತನ್ನ ಅಂತಿಮ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ನಮಗೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಈ ಮಹಾಜನ್ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಐತೀರ್ಪೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಕೇರಳದ ಗಡಿಯ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅವರು ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಂಧ್ರ ಎಂತಲೂ, ಕೇರಳ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೇರಳ ಎಂತಲೂ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂತಲೂ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ

ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್‌ನ್ನು ಪೊಂಗರ್ ದಿನದಂದು ತಮಿಳ್‌ನಾಡು ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಕನ್ನಡದೇಶದವರಾದ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರಲಲ್ಲ. ಅದು ಆಗಬೇಕು. ಈಗ ಕನ್ನಡವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಆಗಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ 2 ಕೋಟಿಗೂ ಮಿಕ್ಕಿದ ಜನರು ಮಾತನಾಡುವಂಥ ನರಳ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಯಾವುದು ಉಂಟು ಅದು ಎರಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು. ಸುತ್ತೋಲೆ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದೊಳಗಾದರೂ ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

5-30 P.M.

ಇನ್ನು ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿಯನ್ನು ನಾವು ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅವನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು. ಹೀಗಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಾರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರೊತ್ಸು ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಆಗುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದು ಮುಸ್ಲಿಂ ಐಕಮತ್ಯ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ಒಂದು ನೈತಿಕ ಮುಖ್ಯ ಇಳಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಪಾನುರೋಧ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವ ಏನು ಇವೆ ಅವನ್ನು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಅವರು 20—30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬರೀ ಶ್ರೀಮಂತರ ಚುನಾವಣೆ ಆಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 90 ಭಾಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರೈತ ವರ್ಗದ ಜನ ಕೂಲಿ ವರ್ಗದ ಜನ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಅಥವಾ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಬರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಇದೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡುವಾಗ 50ರಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ರೈತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕೂಲಿಗಾರರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಮಂತರು 20–30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆಗ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ಇವೊತ್ತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಿ. ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಮಾಡುವಂಥ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಲಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಗೆ 3 ರೂಪಾಯಿ ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ತಿಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಕೊಂಡು, ಅವರು 3 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಕೊಂಡು ತಿಂದರೆ ಪ್ರಪಂಚದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಲೆವಿ ವಿಷಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲೆವಿ ಇರಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್.—ಬೆಂಗಳೂರು, ಮಂಗಳೂರು ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಲೆವಿ ಪದ್ಧತಿ ತೆಗೆದರೆ, ಅಕ್ಕಿ ಒದಗಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರೇ ಲೆವಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾ ಪದ್ಧತಿ ತಪ್ಪಬೇಕು. ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಧರಣಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತಾಗಬೇಕು. ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ)

ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೂ 5 ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಲೆವಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಷಯ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ದೂರುಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲಗಳು ಮರುಪಾವತಿಯಾಗಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನ್ಪದವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಯುವಜನ ಕರ್ತವ್ಯದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಯುವಜನ ಕರ್ತವ್ಯ ಆಗುವಂಥಾದ್ದು ಶ್ರೇಷ್ಠ. ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಯುವಜನರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬೇಕು. ರೈತನು ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಆಫೀಸಿಗೆ 4-5 ಸಾರಿ ಸುತ್ತಿದರೂ, ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರೈತನಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಅವನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವಂತಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೈತನಿಗೆ ನಾವು ಏನು ಕೊಡುತ್ತೇವೋ, ಎಂದರೆ, ಹಸುಗಳಾಗಲಿ, ಕೋಳಿಯಾಗಲೀ ಹಣವಾಗಲಿ, ಸಾಲವಾಗಲಿ ಅವೆಲ್ಲವೂ ರೈತನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭೂ ಮಸೂದೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹಾಗಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇ ಬೇರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ವಕ್ಕಲುತನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಹ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ, ನಮುದ್ರದ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಾವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ. ಈ ಸರ 115 ಯಾಂತ್ರಿಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ, ಮೀನು ಬಂಗಾರವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡಬಲ್ಲವು. ಕೋಲಾರದ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದರೆ, 150 ಮೈಲಿ ಉದ್ದದ ನಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಯಾಂತ್ರಿಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಮೀನ ಹಿಡಿಯುವ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಆಳ ನಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂಗಾರದಂಥ ಮೀನನ್ನು ತಂದು ತಿನ್ನುವವರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಆ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಲಾಭ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅನೇಕರಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂಥ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನದಿಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಪಂಪ್‌ಸೆಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಉಪಕರಣಗಳಿಲ್ಲ, ಕಂಬಗಳಿಲ್ಲ, ತಂತಿಗಳಿಲ್ಲ, ಬಂದಾಗ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಯಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಕೂಡ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊನಾಗಿ, ನೇರಳಕಟ್ಟೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಜನ ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲ, ಅದು ಸಿಕ್ಕದೆ ತಡವಾಗಿದೆ.

ಆವ್ಹರಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ಅರ್ಥ ಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆ, ಬಹಳ ಕಡೆ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿ ಹೇಳಿವ್ಹಾರೆ. ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆ ಆಗತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು, ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯದವರು ಮತ್ತು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿವ್ಹಾರೆ. ಅವರ ಈ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Next Mr. Jayaprakash Narayan has to speak but the Hon'ble Member is absent. Then, Mr. P. B. Nandihali.

†Sri P. B. NANDIHALI (Uchagaon).—Mr. Hon'ble Speakar Sir, I wish to express a few remarks on the Address of the Governor, which is a dry report and nothing but a propaganda of the Congress Government.

Sir, in the beginning of the address itself the Governor has agreed honestly that the most important event of the Congress Party Government is the elections to the Taluk Board. He has agreed that the election is the only business before this Government and the Ruling Party. It is a well-known fact and my experience in my own taluka in Belgaum is that the Ruling Party has actually murdered democracy during elections. They are only after these elections with the intention of making profit in the political game. They divide the constituencies in Belgaum, only for the convenience of the Ruling Party. The Marathi voters are scattered in minorities in the Kannada constituencies so that they may win the elections. In this way they have looted the democratic rights of the people in my constituency. This is unjust, undemocratic which is a shame to them. After the elections to the Taluk Development Boards they began to quarrel among themselves like thieves quarreling for the share of the property or the amount they have looted. Ultimately democracy succeeded and in the Taluk Development Board there, the Marata President came into power.

Secondly the Governor referred to the boundary disputes between the States of Maharashtra and Mysore. He has stated that the Mahajan Commission's Report should be treated as an award. I am very sorry to note this, because when this Commission was appointed it was clearly stated that this Commission is appointed to make recommendations. It is not at all an award. This Commission's report we have repeatedly stated is one sided, prejudicial, and without any principle and so we have repeatedly rejected it. It is not at all democratic to have one man Commission to solve the problem of lakhs of people. But the appointment of this Commission is based on dictatorship. There is Congress party ruling in Mysore State, there is Congress party ruling in Maharashtra State and there is Congress party ruling at the Centre, but hey have no principle or solution to solve this kind of problem. Sir, hisis a failure on the part of the Congress party and it means that the

(SRI P. B. NANDIHALI)

Government is not going by democratic ways. Therefore, I once again request—having tomorrow's picture before me, the picture of 17th January which is a Martyrs' day in all the border areas and which would be celebrated and again the Marathi people would be taking oath remembering the pledge of the martyrs—that the Marati parts must be merged in the Maharashtra State only. It is their birth right, they do not claim any Kannadiga or any Kannada village, but at the same time if at all you want democracy to survive the Congress Government and the Congress party must find some democratic principle and solution to solve this problem.

Thirdly Sir, about the Gandhi Centenary year, I am of opinion that most of the Congress leaders have no right to participate in these celebrations in the name of Gandhiji. If at all they want to celebrate, at least the Ministers should leave their palace-like bungalows and stay at least for one year in cottages and small places. They must know what is simplicity. They must live in the midst of *dongalis*, Then only they will come to know the difficulties of *dongalis*. Otherwise, they cannot understand. So, I earnestly appeal to the leaders and all the Members of the Assembly including myself should adopt simple ways of life and avoid scandalous waste of money on useless ceremonies. In Belgaum, only a cement pillar is there, though lakhs of rupees have been supposed to have been spent on it. A social worker-not from the opposition party, but he is *pucca* Congressman, a *sarvodayavadi* who has sacrificed his life previously for the country, such a person by name *Ramakrishna Prabhu* came forward and gave notice to the Deputy Commissioner that if the names of Sri Nijalingappa and Sri Morarji are not wiped out, tar is going to be smeared on those names on 30th January. He has declared satyagraha on 30th January as a *sarvodaya karya krama*. He has requested that the name of Gandhiji should be carved on that pillar and not these names. This is definitely shameful to any person if we consider it seriously, having a picture of *Mahatma-Gandhi* before us.

Fourthly, about land reforms; before the attainment of freedom, the Congress Party had declared its policy that the tiller will be the owner of the land. What has the Government done in these 20 years ? Is tiller the owner today ? Land Reforms Act has dragged all the tillers and cultivators and all the tenants into the threshold of the court and police-stations. They are harassed beyond measure. Thousands of peasants are coming to the court. It is sheer waste of energy and waste of time. Peasants who have sacrificed for centuries for the uplift of the nation by supplying food to the millions, they are now facing so many difficulties. The Government has not solved any problem and so this Government has no right to speak in the name of the farmers. Today the farmer is obliged to stand before the police and before clerks in offices. On the contrary when a black-marketeer, goes to an office he is respected. But this person, who is working day and night for the

progress of the country, is not even given a seat when he goes to an office. I request all the Ministers and the leaders to see that the common people are respected. Such a man has no food, and no clothing. Today he is lying, crying and dying on the roads and fields!

Mr. SPEAKER.—The hon. member's time is over.

Sri P. B. NANDIHALI.—I will finish in one or two minutes, Sir.

So, the Government has not taken into consideration any of these problems—the problem of unemployment or the problem of poverty. As a result of the policy followed by this Government today, the rich has become richer and the poor, poorer, This inquality must be stopped immediately. Otherwise, the same Government, same party, *viz.*, the Congress party which has thrown off the yoke of the British, the same Congress party is sowing the seeds of revolution which cannot be avoided. So I earnestly request the Government to do the needful.

About food supplies, Sir. I have to say that in my taluka, namely Belgaum and Khanapur taluka also, it is a well-known fact that in 1967-68 crops failed for want of rains. The former Food Minister Mr. Jatti told me on the floor of this very House that levy will not be compulsory. While collecting levy, it was promised on the floor of the House that due consideration will be shown in cases of hardship. The officers also promised. But I am sorry to bring to the notice of this House that there are so many levy cases in my taluka and so many farmers are dragged to the court. On the 13th January, all the social workers and represen. tatives of the people, as they had no alternative, they observed hunger strike in Belgaaum and the Deputy Commissioner told them that he had already recommended that the cases should be withdrawn. Now the Government has rejected that proposal. I request the Chief Minister once again and I request the Food Minister once again to withdraw the cases and do justice to the peasants in my taluka.

About education, Government has.....

Mr. SPEAKER.—Time is over.

Sri P. B. NANDIHALI.—With these words, I thank the Chair for having permitted me to speak and I close.

Mr. SPEAKER.—The first speaker tomorrow will be Mr. Veerappa Gowda.

The House will now rise and meet tomorrow at 12 Noon.

The Hour adjourned at Six of the Clock to meet again at Tweevl of the Clock on Friday 17th January 1969.

WD 11824—GPB—600—13-2-1969